

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Japonska politika v ofenzivi

Italijanska ekspedicijska v abesinsko
mejno ozemlje je nepričakovano obrnila
pozornost na neko povsem drugo pod-
ročje in hkrati pokazala v zvezi z dru-
gimi pojavi, kako resno se je pričela uve-
ljavljati tako imenovana rumena nevar-
nost, o kateri se je svoj čas že mnogo
pisalo in razpravljalo. Precej jasno po-
staja, da je rumena nevarnost zares
nekaj realnega, ne pa samo strašilo imperi-
alističnih kolonialnih sil.

Ni še dovolj jasno, kakšne cilje si je po-
stavila italijanska ekspedicijska v Afriki,
zato tudi še ni mogoče presoditi, kakšne
mere bo zavzel japonski nastop v tem
sporu. Japonska se je že pred leti pri-
čela prav resno zanimati za Abesinijo,
edino samostojno afriško državo. Njena
gospodarska ekspanzija napreduje čedalje
bolj; ker se je pokazala že v raznih
področjih ob Indijskem oceanu, je um-
ljivo, da se je pojavila tudi že v Abe-
siniji. Nedvomno je za Japonsko pri tem
odločilno tudi vprašanje prestiža. Dan-
danes že mnoga ljudstva z veliko pozor-
nostjo motrijo japonski napredek in sim-
patizirajo z njim, zakaj tu gre za napre-
dek edine velesile, ki ni evropska. Res
da so Združene države ameriške velesile,
toda prav za prav predstavljajo
vendarle samo v Ameriko preseljene
Evropece. Izvenevropske rase imajo edino
resnično velesilo v vzhodni Aziji in
zato je postala Japonska nekaj ponos
avtohtonih izvenevropskih ljudstev, ne-
kaka njihova nada in garancija za be-
dočnost. Iz tega temelja rasto poglavite
korenine interesnih in duhovnih skup-
nosti med Abesinijo in Japonsko. Da
ima Tokio pri tem v evidenci tudi go-
spodarske interese, tega pri današnjih
svojstvih mednarodne politike pač ni
treba niti posebno naglašati.

Kakšen obseg bo zavzelo japonsko
zanimanje za Abesinijo, je danes še
mnogo premalo razvidno. Morda je prav
japonska akcija zadnjih let spodbodila
Italijo, da je pospešila svoje načrte ob
Somaliji. Lahko je namreč mogoče, da
bi bila situacija čez nekaj let že mnogo
bolj neugodna za Italijo, dočim za sedaj
efektivnega nasprotstva z japonske
strani pač še ni pričakovati.

Še prav poseben poudarek so dale ja-
panski akciji vesti, ki dospevajo zadnji
čas z Daljnega vzhoda. V vseh smereh
se kaže napredovanje stremjenja, ki
naj napravi Japonsko za zaščitnico azi-
atstva, za prvega branitelja azijskih
ljudstev v obrambi zoper evropsko pre-
vlado. Prav sedaj je postalo jasno, da
se je prizadevanje za zblizanje med Ki-
tajske in Japonsko za velike korake pri-
bližalo svojim ciljem. Čangkajšek, naj-
močnejša osebnost nankinške vlade in
njen vodilni faktor, se pripravlja, da po-
tuje v Tokio na poset k japonskim dr-
žavnikom. To pomeni velik dogodek, saj
pravkar sta bili Kitajska in Japonska še
sprti na življenje in smrt. Treba je na-
glasiti, da so Japonci ves čas vabili Ki-
tajce na zaveznitvo, da pa so hkrati
izvajali akcijo za osamosvojitve Mand-
čurije, ki se jim je popolnoma posre-
čila. Jasno se vidi iz tega, da sta tu v
izvedbi dva načrta: prvi organizacija
Mandčurije, ki naj postane prikladno
oročje v japonskih rokah, tvoreče trdno
zaščito napram Rusiji, obenem pa vir za
gospodarsko eksploatacijo neprecenljive
vrednosti. Drugi pa je japonski načrt
pomagati pri reorganizaciji Kitaj-
ske, pač pred vsem iz nagibov, da se
omogočita gospodarsko izkoriščanje na
veliko in pa ojačenje političnega vpliva.

Mora se priznati, da je imela ideja
sporazuma z Japonci vedno vnetega za-
govornika v samem Čangkajšku. Ta mož
je velik realist in se je tudi v času naj-
večjega spora z Japonci dobro zavedal,
da zoper toliko premoč ne opravi ničesar
s svojimi primitivnimi vojskami, pa
da se je spričo tega treba pomiriti, ma-
kar za ceno velikih izgub. Saj se s tem
preprečijo samo še večje izgube. S svo-
jimi simpatijami za japonsko prijatelj-
stvo si je že več kot enkrat nakopal so-
vrtaštvo svojih kolegov - državnikov
v nankinški vladi. Toda končno je dobilo
njegovo stalice močno oporo v dogo-
dkih samih. Evropa ni hotela prav nič
pomagati in Društvo narodov ni moglo
storiti drugega, kakor da je poslalo v
Mandčurijo komisijo, ki je izdelala ne-
ko resolucijo, naperjeno zoper japonsko
penetracijo. Resolucija je ostala v ak-
tih, Kitajski se ni niti z nio niti z dru-
gimi akcijami — diplomatskimi seveda
— nudila prav nikakva pomoč. Torej je
prepričan argument, ki ga navaja
Čangkajšek, da se mora Kitajska naslo-
niti na Tokio, se z njegovo pomočjo re-
organizirati, pa bo mogla država do-
čakati boljših časov.

V tem znamenju se nedvomno pri-
pravlja Čangkajškov poset v Tokio. Pa
tudi če bi morda sedaj še ne prišlo do
izvedbe, situacija je taka, da se Kitaj-
ska mora postaviti na japonsko stran,
ker ji niti Evropa niti Amerika nista
nudili in ji ne nudita nikake zaščite. Pro-
temtakem je bela rasa sama pripomo-
gla, da je Azija res na potu k zblizanju
in strnitvi ter da postaja rumena nevar-
nost realna zadeva. Povsod na vsei ru-
sko-kitajski meji se že kažejo učinki iz-
premenjenega razpoloženja, pripravja-

VOJNA V VZHODNI AFRIKI SKORO NEIZBEŽNA

Direktna pogajanja v Addis Abebi niso uspela — Med tem ko po- šiljajo Italijani svoje čete v Afriko, je tudi mobilizacija abesinske vojske v polnem teku

Addis Abeba, 21. februarja. g. Nepo-
sredna pogajanja med italijanskim posla-
nikom in abesinsko vlado za mirno ure-
ditev italijansko-abesinskega spora so se
več ali manj končala brez uspeha. Kakor za-
trjujejo, italijanska vlada ni bila zadovolj-
na s sestavo abesinske delegacije, ki naj
bi se udeležila pogajanj za ureditev spora
z določitvijo neutralnega pasu. Abesinska
vlada vztraja na dosedanjem stališču, da
povzročajo obmejne incidente vedno le
nomadska plemena, ki niso pod abesinsko
vlado in zaradi tega tudi vlada v Addis
Abebi ne more biti odgovorna zanje. Med
tem se abesinska vlada, ki z veliko pozor-
nostjo spremlja mobilizacijske ukrepe Ita-
lije, prav tako pripravljala na vse morebit-
nosti. Mobilizacija abesinske armade se
sistematično nadaljuje.

Novi transporti iz Italije
Pariz, 21. februarja. g. Rimski dopisnik
»L'Intransigeant« poroča, da Italija po-
spešuje prevoz svojih čet v vzhodno Afri-
ko. V Neaplju in nekaterih južno-italijan-
skih pristaniščih so pripravljene mnogo-
številne transportne ladje, na katere bodo
vkrcane za pot v italijansko vzhodno Afri-
ko določene čete. Prvi oddelki bodo baje
odšli iz Neaplja jutri zjutraj, in sicer v
glavem pod orožje poklicane edince iz
Florence. Objavljanje raznih podrobnosti
o prevozu so italijanska vojska oblastva
prepovedala. Novinarje, ki so odpotovali
v Messina in druga južna italijanska pri-
staniška mesta, da bi si ogledali vkrcanje
čet, so varnostne oblasti prijele in vrnilo
domov z grožnjo, da bodo obtoženi vohun-
stva, če bodo objavili kakršnekoli podro-
bnosti o transportih.

Značilna za splošen položaj v Italiji je
izjava odličnega italijanskega diplomata

dopisniku »L'Intransigeant«, češ, da se
po tem, ker je Italija trenutno angažirana
v vzhodni Afriki, ne sme sklepati, da za
evropske zadeve, posebno pa za srednjo
Evropo nima zanimanja, kakor ga je imela
doslej.

Rim, 21. februarja. k. S parnikom »Mon-
tenegro«, ki je včeraj popoldne zapustil ne-
apeljsko luko, je odpotoval v Somalijo od-
delek italijanskih inženjerskih čet. Odde-
lek šteje 750 moških in 40 častnikov. Pred
odhodom ladje je na pomolu postavljene
čete pregledal prestolonaslednik Umberto.

Medtem je bila končana mobilizacija
messinske divizije. Mobilizirani rezervisti
letnika 1911, ki pripadajo tej diviziji, so
po večini iz Sicilije, Sardinije in iz rimske
okolice. Vsi so sedaj zbrani v garnizijah
polkov v Messini, Siracusi in Cataniji. Tudi
rezervisti florentinske divizije, h kateri
spadajo zlasti slovenski fantje iz goriske,
triške in istrske pokrajine, so že pri svo-
jih polkih. Mobiliziranih je tudi mnogo re-

zervnih častnikov. Vse kaže, da bo 19. divi-
zija, ki je sedaj v Florenci, že v kratkem
odšla na jug Italije, kjer je že zbrana 29.
divizija, katere rezervisti se zbirajo v
Messini.

Spopadi na abesinski meji

London, 21. februarja. k. Iz Abesinije
prihajajo zelo vznemirjajoče vesti, ki pa
jih po večini ni mogoče kontrolirati. No-
madska plemena so v poslednjih dneh ba-
je napadla več italijanskih obmejnih po-
stojan. Ljudstvo v Abesiniji je izredno
razburjeno in zahteva vedno resnejše vojni
pohod proti Italijanom. Abesinska vlada le
s težavo vzdržuje nadzorstvo nad posa-
meznimi plemeni. Kampanja proti tujcem
zavzema vedno večji obseg. Ljudje se ob-
orožujejo in pripravljajo za vojno proti
Italiji. Kakor poročajo, so Italijani v So-
maliji nahajali nekatera somalska ple-
mena proti Abesincem in je prišlo med njimi
in nasprotniki že do več spopadov.

Italijanska avtarkija

Osamosvojitve italijanske produkcije za vojne na- mene — Komunikacije vrhovne komisije za nacionalno obrambo

Rim, 21. februarja. k. Vrhovna komisija
za nacionalno obrambo, ki posluje vzporedno
z vrhovnim svetom za osamosvojitve ita-
lijanskega nacionalnega gospodarstva in se
bavi predvsem z vprašanji pridobivanja
vseh sirovin in izdelovanja vseh potrebnih
izdelkov v Italiji za primer vojne, je imela
v zadnjih dneh več sej in je včeraj zaklju-

čila svoje posle. Snoči je izdala komunikate,
ki v glavnem zatrjuje, da se je Italija po
zaslugi fašističnega režima v poslednjih 12.
letih povsem osvobodila uvoza iz ino-
zemstva, odnočno da more sama zadostiti
vsem svojim potrebam v primeru, če bi se
zapletla v vojno s kako drugo državo. Ko-
munikate pravi med drugim:

Popolno soglasje med Francijo in Anglijo

Anglija in Francija bosta vsa bodoča pogajanja z Nemčijo vodili skupno in v najtesnejšem sporazumu

London, 21. februarja. AA. »Times« po-
roča, da so angleški ministri na včerajšnji
seji vlade soglašali v tem, da je treba fran-
cosko-angleško izjavo od 3. februarja upo-
števati kot nedeljivo celoto, iz katere ni mo-
goče ločiti posameznih točk. Angleški mi-
nistrum je posebno do tega, da se čimprej
sklene letalska konvencija med zapadnimi
državami, ki pa naj se ne prouči ločeno od
ostalih predlogov francosko-angleške izjave.

Pariz, 21. februarja. AA. Havas poroča,
da je britanska vlada sklenila začeti ne-
posredne razgovore z nemško vlado šele tedaj,
ko bo Nemčija pokazala svoje stališče
glede varnostnih paktov, omejitve svojega
oboroževanja in svoje vrnitve v DN, da se
doseže splošen sporazum o vseh predloženih
francosko-britanske deklaracije. Se poprej
pa bodo razgovori med Francijo in Veliko
Britanijo in odpotuje v ta namen sir John
Simon dne 28. t. m. v Pariz.

»Petit Parisien« trdi, da ne bo neposred-
nih angleško-nemških razgovorov, ker je
angleška vlada po pravici mnenja, da se
morajo takšni razgovori vršiti rednim di-
plomatskim potom. Govori se, da bodo naj-
prej poslali nemški vladi nolo in jo pozvali.

Nemčija se naglo oborožuje

Poleg mrzličnega oboroževanja razvija Nemčija si- stematično militaristično propagando

Pariz, 21. februarja. d. »Echo de Paris«
je objavil podatke o povečanju nemških
letalskih vojnih sil v zadnjem četrletju
l. 1934. Po njih je Nemčija pomnožila svo-
je letalstvo za 100 Heinecklovih poizvedo-
valnih letal, 100 letal tipa »Arado«, 90

joče se protievropske reakcije. Japonski uspehi bodo odjeknili tudi
po drugih azijskih deželah, kjer je do-
mače prebivalstvo v nasprotju z evrop-
skimi silami. V islamskem svetu ima že
sedaj japonska propaganda velik uspeh,
v Indiji in drugod bržkone polagoma ne
bo drugače. Da posega sedaj že daleč
čez Indijski ocean, je znamenje in dokaz
velike vitalnosti japonskega ekspan-
zivnega stremjenja.

Najinteresantnejše je pri tem dejstvo,
da je italijanska akcija napram Abesi-
niji, ki povsem spominja na svoječasni
japonski nastop napram Kitajski v
Mandčuriji, sprožila proteste in negodo-
vanje zlasti pri prav isti — Japonski,
kar je dovolj značilno za sodobno me-
narodno politično situacijo. Brez dvoma
pa moremo reči, da se v teh letih in do-
godkih pričenja veliki proces, ko bo z
japonsko pomočjo napredoval emanci-
pacija avtohtonih ljudstev izven Evro-
pe, kar bo seveda pomenilo avtomatično
tudi silno ojačenje Japonske — na ev-
ropski račun.

naj zavzame svoje stališče v vseh vpraša-
njih, ki so na dnevnem redu.

Tudi ostali listi pozdravljajo sklep angle-
ške vlade, da je treba ohraniti celotnost
francosko-nemških predlogov in zvezo med
posameznimi točkami v teh predlogih.

»Figaro« trdi, da se je včeraj vrnil iz Ri-
ma italijanski veleposlanik v Londonu
Grandi. Prinesel je posebno poslanico Mu-
solinija, ki je mnenja, naj bi Velika Brita-
nija stopila v direktna pogajanja z Nemčijo
šele tedaj, ko bo položaj popolnoma dozorel
in razčiščen.

Tudi Rusija soglašala

Pariz, 21. februarja. w. Ruska poslanika
v Parizu in Londonu sta snoči izročila no-
to sovjetske vlade, v kateri pozdravlja
londonske predloge in se jim v polni meri
pridužuje, podarjajoč obenem važnost
vzhodnega pakta. V svojem komentarju
pripominja »Petit Parisien«, da pristopa
sedaj torej tudi Rusija k varnostni poli-
tiki, ki jo je uvedel London. Francija, An-
glija, Italija in Sovjetska Rusija, to je štiri
velesile, so si edine v tem, da je treba
mirovno delo izvesti na poignati londonskega
sporazuma.

Heinecklovih lovskih letal, 50 letal tipa »52«
in 50 letal za bombardiranje DO X. Šte-
vilo velikih letalskih tvornic je naraslo na
15, motorskih tvornic na 8.

V Nemčiji se je po posarskem plebiscitu
pričela sistematična katapanja za obro-
žitve. V zadnjem času je močno narasla
vojsko-politična literatura, dnevniki pa
priobčujejo cele strani člankov z mnogimi
ustrazicami o vojni sili drugih držav, pri
čemer posvečajo posebno pozornost Fran-
ciji in Rusiji. Trenutno dajejo podrobno-
stnim razorožitvega vprašanja večji po-
men, da bi mogli pri obravnavanju ino-
zemskih vsjaskih problemov postaviti za
Nemčijo gotove zahteve ne le v števil-
nem, temveč tudi v tehničnem pogledu.

Listi so objavili včeraj tudi podrobna
navodila berlinske policije za letalske va-
je 19. marca, ki se bodo vršile deloma v
popolni temi. Slo bo pri tem tudi za ob-
vezne vaje prebivalstva, ker je iz naredb
policijskega predsednika razvidno, da ima
policija dolžnost nadzorovati izvedbo za to
potrebnih ukrepov.

Angleško-poljska trgovinska pogodba

Varšava, 21. februarja AA. Poljsko-an-
gleški trgovinski razgovori so se končali
s sklenitvijo trgovinske pogodbe, ki so jo
danes parafirali v ministrstvu za trgo-
vino Parafirala sta jo angleški delegat Kol-
vin in poljski delegat Sokolowski.

Nove žrtve brezvestnega hujskanja

V Slavonskem Brodu je skupina okoliških kmetov z revolverji navalila na orožnike — Pri spopadu je bilo pet oseb ubitih, tri pa ranjene

Beograd, 21. februarja. M. Povodom
dogodkov v kmetijski vasi Sibirju pri
Slavonskem Brodu je notranji minister
g. Velimir Popović dal novinarjem na-
slednjo izjavo:

»Iz komunikacije agencije Avale od 19.
februarja ste se mogli prepričati, da
je tega dne pri Sibirju blizu Slavonske-
ga Broda izvršilo gotovo število kmetov
težak poskus kršitve miru in varno-
sti. Zavedel jih je k temu kriminalni
vpliv nekega duhovnika. Poskus se je
končal s tem, da je bilo sedem kmetov
ubitih, več kmetov in orožnikov pa ra-
njenih. Zato sem odredil še tistega ve-
čera, da takoj odpotujejo na kraj do-
godkov pomočnik bana savske banovine,
inspektor pri notranjem ministrstvu
Hajduk Veljković in pomočnik koman-
danta celokupnega orožništva general
Trnokopović, da z inspektorjem, ki ga
je določila banska uprava savske bano-
vine, izvedejo preiskavo o dogodku in
o vsem, kar je v zvezi z njim. Prav ta-
ko je bila odposlana na kraj dogodka
sodna komisija, da tudi ona dožene
vzroke dogodka.

Dne 20. t. m. zjutraj, še preden je ko-
misija pričela posloovati, pa je skupina
okrog 200 kmetov iz vasi Gornje Vrbe
in Veprinja prišla v Slavonski Brod in
zahtevala, da njihove tovariše, ki so bili
zaprti zaradi omenjenih neredov, takoj
izpuste iz zaporov.

Oblasti so takoj nastopile s pozivom,
naj se razidejo, ker se ljudje, ki so v

Vsi produkejski aparati italijanskega na-
roda so organizirani in pripravljeni z vo-
jskih vidikov tako, da bi se mogla v prime-
ru kake vojne takoj izkoristiti vsa italijan-
ska produkcija v obrambo države. Sedaj
nihte več ne bo mogel očitati Italiji njene
revščine in zlasti primanjlovanja sirovin,
zaradi katerega je bila doslej navezana na
tujino. Agrikulturna zmogljivost italijanske
zemlje se je po prizadevanju fašističnega
režima toliko izboljšala, da bo mogoče iz-
ključno le z lastnimi sredstvi zadostiti last-
nemu konzumu. Z znanstveno organizacijo
lastnih rudnikov bo mogoče zadostiti vsem
potrebam po železu, svinu, aluminiju in
drugih kovinah. V kolikor ne bi zadostova-
li lastni premogovniki, se je izpopolnilo iz-
rabljanje lastnih vodnih sil. Tekstilna indu-
stria se je glede sirovin v zadnjem času,
ko se je pričela v vedno večji meri rabiti
konoplja namestu volne in bombaža, toliko
osamosvojila, da bi v danem primeru blago
še preostajalo. Z domačim pridelkom vseh
vrst olja in njegovo znanstveno predelavo
bo mogoče zadostiti tudi vsem potrebam po
nafti in bencinu, ki se bosta nadomestila z
domaćimi surogati.

Fašistični tisk je sprejel komunikate z ve-
likim navdušenjem. Vsi listi komentirajo
obširno objavljeno osamosvojitve ita-
lijanskega narodnega gospodarstva od tujine
in pripominjajo, da je treba to poudariti prav
sedaj, ko je nastal za Italijo spričo dogo-
dkov v Vzhodni Afriki zelo kočljiv položaj.
Italiji bi ne bilo nič bolj potrebno, kakor
popolna gospodarska avtarkija. Odslej Ita-
lije nihte več ne bo presenetil, ker bo tako
tehnično kakor materialno doela priprav-
ljena. V okvir te pripravljenosti spadajo
tudi ukrepi, ki jih je izdalo finančno mi-
nistrstvo za doseg ravnotežja trgovinske bi-
lance. Italija bo odslej na inozemskih trži-
ščih kupovala le toliko, kolikor bo sama iz-
važala.

Pariz, 21. februarja. w. Zaradi sklepa ita-
lijanske vlade, da bo izmenjavo blaga z ino-
zemstvom omejila na najmanjšo mero, se je
na francosko - italijanski meji v Modaneu
nakopičilo že ogromno francoskega izvo-
znega blaga. Del blaga bodo sedaj vrnilo od-
posiljateljcem, lahko pokvarljivo pa kar pro-
dali. Francoski izvozniki so izdali sploš-
no navodilo, naj se blago tako dolgo obdr-
ži na meji, dokler ne bo položaj popolnoma
pojasnen.

zaporih in so krivi ne morejo izpustiti
brez sodne odločbe. Poleg tega jim je
bilo rečeno, naj se varujejo vsakega na-
silja, ker morajo varnostni organi pre-
prečiti vsak poskus neredov. Namestu,
da bi se mirno razšli, pa so pričeli z re-
volverji streljati na organe oblasti, na-
kar je orožništvo po svojih predpisih
uporabilo orožje in je bilo zopet pet
mrtvih in trije ranjeni.

Tak težak dogodek, težak tako spričo
zahtev izgrednikov, ki so zajeli celo in-
spektorja pri notranjem ministru Velj-
kovića, ko je prišel med nje, da jih po-
miri, kakor tudi po številu žrtev, se mo-
ra naglo, točno in dočela pojasniti. To
zahteva osnovni načeli dobre uprave
in pravno urejene države, namreč mir in
varnost države in vsakega njenega dr-
žavljanja.

Mir in varnost v državi se v prvi vr-
sti naslanjata na zavest vseh državlja-
nov glede njihovih državljanjskih dol-
žnosti in za nju mora skrbeti dobra in
vestna uprava z odredbami, ki so ji na
razpolago, ter ju mora vedno in povsod
zajamčiti in očuvati.

Izvajanje teh odredb mora odgovar-
jati obsegu in pomenu dejanj, ki so var-
nost in mir ogrozile. Na državljanih je,
da v svojem lastnem interesu spoštuj-
ejo zakone, ki jamčijo za javno varnost
in red, na oblastih pa, da skrbijo za spo-
štovanje teh zakonov, če bi jih kdaj
kdorkoli kršili.

Smrtni skok dveh deklet iz letala

London, 21. februarja. AA. Iz letala, ki
je bilo na poti iz Pariza v London, sta se
blizu Essexu vrgli na zemljo dve do 25
let stari dekleti. Prebivalci mesta so vi-
deli, kako sta skočili v globino, tresčili na
tla in obležali takoj mrtvi. Preiskava je
dognala, da gre za hčerki ameriškega ge-
neralnega konzula v Neaplju Dubois. Pi-
lot je opazil, da sta izginili, ko je že pre-
letel Rokavski preliv. Pristal je na naj-
bližjem letališču in obvestil o dogodku
oblasti.

Dunav poplavlja

Budimpešte, 21. februarja. w. Dunav je
južno od mesta Mohača prestopil bregove
in preplaval bližnjo deželno cesto. Položaj
je zelo nevaren, ker se je na jugoslovnski
strani reke nakopičil led, zaradi česar vo-
da ne more odtekati. Če se bo gladina dvig-
nila samo še za 100 cm. bi utegnili imeti to
katastrofalne posledice. Ukrepani so vse
potrebno, da bi preprečili nevarnost po-
plav.

Gospodarska pogajanja Male antante

Praga, 21. februarja. g. Posvetovanja go-
spodarskega sveta Male antante so se včeraj
nadaljevala na plenarni seji in potekajo
normalno. V glavnem se delegacije pogaja-
jo za določitev načel, ki naj bi omogočila
enoten uvozni načrt, po katerem naj bi se
bolj pozitivni trgovinski promet med vsemi
tremi državami Male antante. Posamezne
delegacije so zaradi točne določitve poobla-
stil glede posameznih trgovsko-političnih
vprašanj v stalnih stikih s svojimi prestol-
nicami. V ostalem se nanašajo formalna po-
ročila tudi na izvedbo resolucij v posamez-
nih državah, ki so bile sklenjene na prejš-
njih zasedanjih. Posvetovanja, ki naj bi bila
po prvotnem načrtu trajala do konca
tedna, se bodo najbrže že nekoliko zavlekla.

Odpovedan diplomatski sprejem v Sofiji

Sofija, 21. februarja p. Zaradi obolelo-
sti kralja Borisa je bil za 23 t. m. na-
povedan veliki sprejem diplomatov na dvo-
ru odpovedan.

Nove kandidature

Dr. Ljudevit Pivko ne namerava več kandidirati — Brežiški srez si je zopet izbral Ivana Ureka

Srez Maribor levi breg ima po novem volilnem zakonu dva poslance. Splošno razpoloženje je, da dobi enega poslanca mesto Maribor s svojo okolico, drugega pa podeželje. Tej želji je dala izraza tudi konferenca osrednjega odbora JNS za mesto Maribor, ki se je vršila v sredo pod vodstvom predsednika senata dr. Ploja. Konferenca je z obžalovanjem vzela na znanje izjavo dosedanjega dolgoletnega zaslužnega poslance dr. Ljudevita Pivka, da iz zdravstvenih razlogov ne namerava več kandidirati, ter mu je izrekla svojo najtoplejšo zahvalo kot poštovnovalnemu čuvarju narodnopolitičnih interesov naše severne meje. Odhod dr. Pivka iz parlamentarne arene bo vzbudil v širokih narodnih krogih iskreno obžalovanje.

Konferenca je nato razpravljala o nasledniku ter je bila soglasno mišljenja, da naj bi eden od obeh poslancev za srez bil g. Avgust Lukačič, predsednik mariborske podružnice Udruženja jugoslovenskih železničarjev, ki uživa v vseh narodnih krogih velike simpatije. Njegovo kandidaturu s posebnim zadoščenjem pozdravljajo zlasti železničarji ter uradniki sploh, poznavač njegovo vneto in odločno v zastopanju stanovskih interesov; g. Lukačič pa je zelo priljubljen tudi v gospodarskih krogih zaradi svojega treznega naziranja. Konferenca je pozdravila nosilca državne kandidature g. Jevtića, katerega nacionalne kandidature v obsejnem srezu bodo vse stranke organizacije na vsi način podprle. S podeželja javljajo, da je za drugi mandat najprej kandidiral g. Ivan Janžekovič, župan in senatorski namestnik v Kočakih.

Oficielna proglasitev kandidatov se bo izvršila na skupni konferenci organizacij JNS za srez Maribor levi breg

★

V ponedeljek 18. t. m. se je vršila v Brežicah konferenca sreske organizacije JNS za brežiški srez. Zbrali so se poleg sreskega odbora še delegati vseh krajevnih organizacij, predsedniki občin, izvoljeni na nacionalnih listah, ter zastopniki gospodarskih korporacij. Konferenco je vodil predsednik sreske organizacije dr. Janko Drnovšek, ki je podal kratko poročilo o političnem položaju ter o stališču JNS napram majskim volitvam v Narodno skupščino. Za njim je govoril, burno pozdravljajo, narodni poslanec Ivan Urek, ki je podal bilanco svojega poslanskega delovanja. Nato je v imenu zbranih delegatov in mnogih odličnih ljudi v srezu predložil, da se predloži g. Jevtiću s. Ureka za kandidata, za namestnika pa dr. Benedičić France, zdravnik in predsednik občine v Rajhenburju.

Na kraju konferencie je bilo sklenjeno, da se pretvorijo sreski odbor in vse krajevne organizacije JNS v volilni odbor; ti bodo kooptirali po potrebi še nove člane, ki so pripravljali sodelovati v borbi za zmago državne nacionalne liste. O poteku konferencie je bil pismeno obveščen predsednik vlade g. Jevtić s prošnjo, da sprejme na svojo državno kandidatsko listo nar. posl. Ureka kot kandidata za brežiški okraj.

Kandidatura v srezu Maribor desni breg

Iz Maribora nam poročajo: V srezu Maribor desni breg se organizacije JNS še niso sestale, smatra pa se za gotovo, da se bodo na svoji kandidatski konferenci izrekle za listo g. Jevtića ter pripravile nosilca liste kandidaturu dosedanjega poslance tega sreza g. Antona Kroljčiča.

Nacionalni volilni odbor v Celju

V našem poročilu o sreski konferenci JNS v Celju, kjer je bila enodušno usvojena kandidatura dosedanjega zaslužnega nar. poslance Prekoršaka, je izostalo, da je bil sreski odbor pooblaščen, da se konstituira kot sreski volilni odbor za nacionalno listo g. B. Jevtića s tem, da pritegne potom kooptacije tudi še druge ugledne nacionalne ljudi iz stranke in izven nje, ki bi hoteli sodelovati pri akciji za čim večjo zmago nacionalne liste v celjskem srezu.

★

Notranji minister kandidira v Paračinu

Beograd, 21. februara p. Notranji minister g. Velja Popović je sprejel danes veliko deputacijo iz paračinskega sreza, ki ga je naprosila, naj prevzame kandidaturu za poslance tega sreza. G. minister, ki je rodom iz istega sreza, je ponudbo sprejel ter se deputaciji zahvalil za izkazano zaupanje.

Prometni minister kandidat v Petrovgradu

Beograd, 21. februara p. Danes dopoldne je posetila prometnega ministra g. inž. Dimitrija Vujića večja deputacija, v kateri je bilo zastopanih vseh 27 občin petrovgradskega (velikobeserkečkega) sreza. Zbranih 120 delegatov je vodil ugledni odvetnik iz Petrovgrada (Velikega Bečkereka), dr. Slavko Županski, bivši veliki župan. Deputacija je prišla iz krajev, ki so nekak politična zibelka ministra Vujića.

Danes je zadnji dan

za vlaganje reklamacij za vpis v volilne imenike. Kdor se še ni preprčal, ali je vpisan, naj to zanesljivo stori še danes!

Volilni imeniki so na vpogled pri pristojnem občinskem uradu.

Opozorite na tudi svoje prijatelje in znance!

Prelom v prelomu

Med slovenskimi bojevniki vladajo že dalj časa hude razprtije in njihova organizacija »Boja« je v težki krizi. Ko so se klerikalci odločili, da zopet »agredo« v politiko, so jim postale organizacije »Boja« nepotrebne, v kolikor niso mogli biti v njih absolutni gospodarji. Najprvo je obstojal načrt, da se izzove nova glavna skupščina »Boja«, na kateri naj bi se iz vodstva organizacije odstranili vsi, ki niso zanesljivo klerikalni. Ta načrt, ki je predvideval, da bo bodoči predsednik »Boja« bojevniki dr. Natlačen, se še ni dal uresničiti. Klerikalci imajo sicer večino bojevniških organizacij v svojih rokah, toda statutarne težkoče, torej tehnične zapreke so dosedaj preprečevale, da se načrt izvede.

Medtem so bile razpisane volitve in klerikalci skušajo osvoboditi svoje ljudi vsake discipline v »Boju« ter jih rezervirati za svoje politične načrte. Med njimi in »Bojem« je izbruhnila vojna, v kateri pa so bojevniki zelo handikapirani. V zadnji številki toži njihovo glasilo, da mora »rdečica sramu oblitati« bojevnika, ko vidi, kaj se godi zadnje tedne, odkar se je zopet vdal strankarski sladkosti in pijači na eno lepo leto Boja. »Ali si kaj navdušen pri pogledu na svoje nove in stare mlake? Ali si že videl kdaj kaj tako sramotnega?« Ti maliki so naenkrat kakor nihalo pri uri in se ponujajo na vseh koncih in krajih. Sklenili so, da se to pot ne dajo odriniti. Načela? Ta so za otroke!

Ko je tako okralo klerikalce, toži bojevniško glasilo, da je bojevniškem odpadnikom bil »Boj« le dežnik, pod katerega so stopili, ko je luča plohla. »Pa so ti oznanili, da je nehalo deževati in da greš zopet lahko na plano.«

Take in slične tožbe se ponavljajo tudi v dopisih, ki se jeze na odpadnike, na nevaležice in nezveste. Imen teh odpadnikov ne navajajo, le »Celjski bojevniki« se hudojejo na nekega g. Peršuha, uradnika Vzajemne zavarovalnice, čes da zdaj nima nič več govoriti, in mu groze, da bodo »podali javnosti njegovo sliko«, če bo še »rovaril z okrožnicami ali v listih«. Tudi bojevniki v Petrovčah objavljajo nekako resolucijo, v kateri m. dr. pravijo: »Tem bolj pa moramo obsojati vse peršuhovce, vse one politikone, ki so brez pravega prepričanja vstopili v naš Boj, hoteli s svojo sebičnosti žeti ono, kar sejemo mi.« Petrovčani potem še zahtevajo od ljubljanskega bojevniškega vodstva, »da odpre vrata in okna svojega stanovanja in z metlo pomete vse peršuhovce«.

Okrožnice morajo sploh igrati precejšnjo vlogo v mesečnem obračunavanju med bojevniki. V matnem tisku namreč svari bojevniško glasilo pred njimi svoje pristaje in pravi, da so »očetje tistih okrožnic tisti ovaduh, denuncianti in intriganti, katere iz dna duše sovražite in zaničujete«. Zato je treba take okrožnice zati v peč.

Prelomovci so torej res dočakali prelom, toda vse drugačen, kakor so si ga v svoji naivnosti želeli.

Visoki gostje v Beogradu

Beograd, 21. februara. p. Grški princ Nikola in kneginja Helena, mati Nj. Vis. knežije Olge, ki sta se več dni mudila v Beogradu kot gosta Nj. Vis. kneza-namestnika Pavla, sta danes odpotovala. Na kolodvoru so se poslovili od visokih gostov Nj. Vis. knez-namestnik Pavle in kneginja Olga z ostalim dvornim spremstvom.

Obrotniki pri ministru Kožulju

Beograd, 21. februara. p. Večja deputacija obrtnikov je danes posetila ministra za gradnje g. Kožulja in ga naprosila, naj pri razpisu del za dovršitev novega splotja Narodne skupščine vpošteva interese domačih obrtnikov in razpiše dela v posameznih skupinah, tako da bodo na eni strani izključeni posredniki, na drugi strani pa omogočeno, da sodelujejo pri licitaciji tudi manjši obrtniki.

Kupujte domače blago!

ki je v tem delu Banata začel svoje politično udejstvovanje.

Minister Vujić je sprejel deputacijo v svojem kabinetu. Ko se je z vsemi priradno pozdravil, je vodja deputacije dr. Županski pozdravil g. ministra v imenu vsega petrovgradskega sreza. Nato je dr. Dj. Dekanić, upravnik bolnice v Petrovgradu, pozdravil g. ministra kot dobrovoljca in vojnega tovariša s solunske fronte, Milan Nikolić, odvetnik v Petrovgradu, pa je igralski zaslugi, ki si jih je minister Vujić stekel za Banat v teku desetih let, odkar zastopa kot narodni poslanec te kraje. Petrovgradski srez zaradi tega želi, da se mu primerno odboži za njegovo nesebično delo in ga prosil, da sprejme kandidaturu za poslance tega sreza. Prota Kosta Dimitrijević je v daljšem govoru podčrtal poštovnovalno delo g. ministra za kralja in domovino, zlasti pa v Banatu, kjer je neumorno delal za povzdigo sela. Njegov lep nagovor so neprestano prekinjali klic. Nj. Vel. kralju, kraljevim namestnikom, predsedniku vlade in g. ministru Vujiću.

Minister Vujić se je ganjen zahvalil za pozdrave in naglasil, da je prišel na svoj visoki položaj z zaupanjem in ljubeznijo naroda, katerega voren tolač si je vedno prizadeval biti in bo to tudi v bodoče. Že v svoji zgodnji mladosti, zlasti pa v dobi velike borbe za osvobodjenje in ujedinenje, je upiral svoje oči v neosvobodjene kraje, zlasti pa na banatsko ravan, a pozneje kot uradnik je ves svoj prosti čas posvetil povzdigi sela in seljaka. Veseli ga priznanje, ki so mu ga za to izrekli in tudi na sedanjem visokem položaju tega svojega dela ne bo prekinil. Seljak bo imel v njem vedno iskrenega prijatelja. Ko dela za kralja in domovino, pa pojmuje tudi veliki kulturni in socialni pomen mesta in zato bo vedno gledal, da bo vladala med mestom in selom potrebna harmonija. Posebno v Vojvodini je za pravega nacionalista obilo dela. On bo tudi na tem polju doprinesel svoj delež. Govorec pri tej priliki o narodnih manjšinah, je g. minister izjavil, da zahteva vlada od narodnih manjšin absolutno lojalnost, toda pod tem pojmem jih smatra za doela enakopravne državljane. Z zahvalo za izkazano mu zaupanje sprejme ponudeno mu kandidaturu, ki mu je v veliko čast.

Izjavo g. ministra so pozdravili prisotni z velikimi ovacijami. G. minister se je nato še dolgo prijateljsko razgovarjal s člani deputacije in se ljubezno poslovil, objubljaajoč, da bo čimprej mogoče posetil petrovgradski srez.

Predvolilne vesti iz raznih krajev

Beograd, 21. februara r. Kakor poroča »Vreme«, bo notranji minister g. Velja Popović, ki je že sprejel kandidaturu za svoj rojstni srez paračinski, postavljen za kandidata tudi v temniškem srezu. Oba sreza ležita v moravski opanovini.

Mesto Sarajevo ima 23.000 volilcev. Med muslimani, ki so doslej pripadali skupini dr. Spaha, se je začel močan pokret proti dosedanjim politiki abstinenca in za prehod v aktivnost. Računa se, da bodo nekateri vplivni pristaši dr. Spaha prijavili svoje kandidature za bosanske sreze na listo g. Jevtića. Pozornost je vzbudilo, da se je sarajevski dnevnik »Jugoslovenska Pošta«, ki je doslej podpiral tako zvano jugoslovensko akcijo, v uvodniku odločno izrekel za kandidatsko listo g. Jevtića. Kakor se zatrjuje, bo v srezih drinske banovine kandidirala cela vrsta po letih in političnem udejstvovanju mladih ljudi.

Mesto Zagreb je imelo dosedaj dva, po novem pa ima štiri mandate. Od dosedanjih poslancev je bivši minister Juraj Demetrović izjavil, da se ne bo več potegoval za poslanski mandat, dočim bo drugi poslanec inž. šega ponovno kandidiral. Poleg njega se kot kandidati imenujejo še inž. Domanjko, dr. Srkulj in minister dr. Vrbančić; vsi štirje kandidati so člani JNS.

Danes so se vršili sestanki organizacij JNS za sreze Sušak, Osijek in Varaždin. Vsi trije srezi so sklenili podpreti kandidatsko listo g. Jevtića, niso pa še nominirali kandidatov za svoje sreze. Za določitev kandidatov bodo sklicane posebne kandidacijske konference, kakor jih predvideva statut JNS.

Zoplave pri Gdanku

Varsava, 21. februara AA. Po vesteh iz Gdanska so pritoki Visle zaradi nagle kopnitve snega in hudega deževja na področju svobodnega mesta Gdanska zelo narasli. V nekaterih krajih so povodnji tolikšne, kakor jih že 35 let ne pomnijo. Prebivalstvo gradi v naglici neopipe.

Proces proti atentatorjem na Venizelosa

Včeraj se je pričel v Atenah že dvakrat odgojeni proces proti atentatorjem na bivšega ministrskega predsednika Venizelosa

Atene, 21. februara, w. Tukaj se je danes začela sodna razprava proti dozdavnim povzročiteljem atentata, ki je bil dne 6. marca 1933 izvršen na takratnega ministrskega predsednika Venizelosa.

Razpravo so doslej dvakrat odgodili zaradi ovir s strani obtožencev. Razprava se vrši v dvorani orožniške šole v okolici Aten. Policija je izdala obsežne varnostne ukrepe, da prepreči morebitne incidente. Čeprav so opozicijski listi napovedovali za danes incidente, je vendar prvi dan razprave potekel v miru. V imenu tožiteljske stranke prisostvuje razpravi Venizelosa soproga. Venizelos je namreč na Kreti, ker se v Atenah ne čuti dovolj varnega. V spremstvu ga. Venizelosevo so bili predsednik senata Gonatas in skoraj vse vodstvo venizelistične stranke z odličnimi poslanci in bivšimi ministri na čelu; med njimi jih več tudi zastopa Venizelosa. Vsi obtoženci prisostvujejo razpravi, med njimi tudi glavni obtoženelec, policijski šef Polihronopolis, ki je osumljen, da se je aktivno udeležil atentata. Zanimivo je, da so odvetniki že v začetku razprave postavili zahtevo, naj se povabijo kot priče tudi Kondilis, Metaxas in druge odlične osebnosti današnje vladne stranke.

Glavni obtoženelec, ki je pobegnil in ga niso mogli aretirati, se je v začetku razprave nenadoma pojavil v dvorani. Sodišče je obsodilo na 30 dni zapora priče, ki niso prišle na razpravo. Priče bodo pripeljali k razpravi s silo, razen parlamentarcev.

Potiti - potiti - potiti se

Je najvažnejše za hitro ozdravitev od gripe! Da to sigurno dosežete je treba vzeti že pri prvem znaku gripe ASPIRIN tablete, ker

BAYER VE. KAJ POMAGA!

ASPIRIN
TABLETE

O hudi bolezn

„Slovenec“ bere levite klerikalni politiki

Današnji »Slovenec« toži v svojem uvodniku o strahotnem padcu politične morale po vojni. V uvodniku prelika krokovdive solze, čes, da je danes postala politika poroka pa nič s politiko, in da je danes v političnem življenju postalo skoro načelo, da se nasprotniku lahko mirne duše stori krivica, za vsako ceno pa foretirajo politični prijatelji.

»Slovenec« je napisal ta uvodnik kot obtožnico proti drugim, dočim vsak, ki količkolj pozna našo domačo politično zgodovino ve, da je v nastevanju vseh mogočih nemoralnih pojavov v političnem življenju podal samo reprodukcijo malega katekizma klerikalne politike med Slovenci. V celnem uvodniku ni stavka, za katerega potrditev ne bi bilo mogoče navesti vsaj par primerov iz politične prakse klerikalne stranke.

Kdo je prvi postavil kot maksimo vsega političnega dela med Slovenci »Mi sami in samo mi«? Ne srečna JNS ali vsega slovanstva vredna in po nedolžnem tako grdo preganjana klerikalna gospoda? Kdo je znal bolj preganjati državnega uradnika, ki ni klonil glave pod njihovo palico, kakor mogotei, ki se danes hočejo predstaviti v kožučku plašnih jagnjev? Cele knjige bi se dale napisati, kako so ronali pod klerikalnim režimom napredni učitelji s hruba v hrib, kako so frčali po Jugoslaviji napredni poštarji, finančni stražniki, orožniki, sreski načelniki, šumarji in profesorji. Naša javnost je sicer blagohotno pozabljiva, vendar pa se še prav dobro spominja listih »generalnih« življenj, ki so nastopala po naših uradih vedno že 24 ur potem, ko je sedla klerikalna gospoda v ministrske fotelje. Ako bi danes napravili statistiko teh »čičenjev«, ki so izkazalo, da ni frčalo v vseh treh letih režma JNS toliko klerikalnih uradnikov, kakor jih je letelo pod klerikalci v dobrem letu! Do današnjega dneva se menda še ni posrečilo popraviti vse krivice, prizadevanje »nepokornim« uradnikom bivših klerikalnih režimov in to je morla eden od težjih očitkov na račun JNS... Toda zagovor nacionalnih ljudi je vsaj v moralnem oziru tehten: nikdar niso hoteli preganjati političnega nasprotnika zaradi njegovega prepričanja in socialni oziru so bili le prepoznookraj močnejši nego politični tudi tam, kjer ni šlo samo za prepričanje. Statistično se da dokazati pravo stanje stvari in ob priliki bomo poslušili tudi s tem materialom.

Skoraj se večji mojstri kakor v preganjanju političnih nasprotnikov, pa so bili naši klerikalci v izvajanju njihovega pritiska na človeško vest, samo da so dosegli svoje politične cilje. Saj so izrabljali za svoje čisto politične namene najsvetejše, vero in cerkev, ki so jo le prečesto skušali spreminjati v svojo služkinjo in priganjaljo. Niso še pozabljeni časi, ko je morala nastopiti v podporo klerikalnih kandidatov pri volitvah spovednica s cerkveno propovednico, ko so po cerkvah izpo-

stavljali Najsvetejše za zmago klerikalnega režima in ko so klicali na pomoč celo Srce Jezusovo, da bi pomagalo napolniti klerikalne volilne skrinjice z volilnimi kroglicami. Da je izrabljanje vere v politične svrhe gotovo najhujši pritisk, ki ga more prenesti vest poštenega in vernega katoličana, to nam bo menda potrdil celo »Slovenec«.

Pritrdimo »Slovenec«, da je med našim narodom mnogo breznačelnosti in neznačajnosti, samo pristavljamo, da po »zaslugi« bivše klerikalne stranke, ki je bila doista desetletja politični mentor našega ljudstva. Kakršne je učitelj, tak je učenec. Ako so mogli ugledni klerikalni voditelji svoje nekdanje napredno in protiklerikalno prepričanje čez noč odvrčeti od sebe za sklado leče, potem ni čudno da je med nami močna skupina ljudi, ki ne dajo ravnodušno na načelnost. Kje je glavni rezervoar teh ljudi brez tlinika, bo vedel »Slovenec«, ker bi sicer ne točili tako grenkih solza zaradi teh vetrogončičev, ki mislijo, da je dovoljeno tudi njim, kar so nekoč lahko napravili njihovi voditelji.

Kar smešno pa je tamljanje »Slovenčev« uvodnika o breznačelnosti politiki in politični neznačajnosti. Zgodovina klerikalne stranke je en sam niz dokazov, kako se lahko prilagodi gotova stranka vsakemu programu in vsem zahtevam slučajno vladajočih skupin. Če je kdo metal pri Slovencih politične programe preko krova za ceno sodelovanja v vladi, potem so bili to naši klerikalci. Saj so samo v Jugoslaviji vrgli čez krov republikanski, avtonomistični, federalistični, samoslovenski in na kraju tudi ponovno jugoslovenski program ter ostali dosledni samo enemu: da so ostali v vseh situacijah nenasitni v svojem pohlepu po politični oblasti in v svoji strasti ugonobiti vsakogar, ki jim ni poslušen.

Nič manj smešno ni razpravljanje o onih, ki imajo poseben nos, s katerim dobro zavohajo, kdo bo prišel na vrh in komu se je treba zapisati z dušo in telesom, dokler ne pride na oblast drug vodja ali druga skupina. Sicer je resnica, da je zadnja leta vodstvo klerikalne stranke ta svoj »nos« precej pokvarilo, toda vse od ustanovitve Jugoslavije pa tja do 3. septembra 1931. je dobro funkcioniral. V znamenju tega nosu je hodil svoje dni dr. Korosec po Beogradu okoli Davidovića, v Zagrebu okoli pokojnega Radića in z njim podpisal Markov protokol, zgradil trdni grad blejskega sporazuma z Veljo Vukičevićem, ki mu je ostal potem zvest vse do tlej, dokler ni zavohal v usodni šestojanuarski noči 1929. da prihaja na oblast drug vodja in druga skupina. Potem pa je v ostrem vzdušju šestojanuarske politike prišlo prehlajenje, nabad je pokvaril roh in še do današnjega dne nos ni v rodu in ne more najti prave sledi.

Žrtve karambola parnika Vile

Beograd, 21. februara. AA. Italijanski parnik »Rodis«, na katerem se nahaja rešena posadka parnika »Vila«, se ni prispel v Trst. Ustvil se je malo pred Trstom, ker je vladala gosta megla. Kapitan parnika »Vila« je z radiogramom sporočil s parnika »Rodis« imena članov posadke »Vile«, ki jih pogrešajo. Iznili so: Mate Dragić Josipov, rojen l. 1891. v Zmanu, oženjen, oče 5 otrok, kurjač; Mirko Bukulin Antin, rojen l. 1907. v Zmanu, neozženjen, kurjač; Danilo Rasić, rojen l. 1907. v Zmanu, neozženjen, kurjač, in Toma Nikolin Belić, rojen l. 1895. v Ugljevu, oženjen, oče dveh otrok, premogar.

Preiskava o nanadu na graničarja Andjelkovića

Ljubljana, 20. februara. Sodna preiskava o srovenem napadu, ki je bil izvršen 10. januarja na graničarja Atanasa Andjelkovića na Notranjskem, se z vsvo vneto nadaljuje. Graničarju, ki je v oskrbi ljubljanske garnizijske bolnice, so se rane sicer že zacelile, vendar nesrečni mladi mož najbrž nikdar ne bo popolnoma zdrav. Odkar je zapustil bolniško posteljo, ga skoro vsak dan prijemlje omedlevica in ga še vedno boli glava od hudih udarcev, ki jih je dobil z nekim trdim predmetom. Poškodovanec toži tudi, da ne vidi več normalno, čeprav se mu je na videz oko že zacelilo. Te dni je bil graničar Andjelković prvič osebno na sodišču, kjer ga je preiskovalni sodnik soočil z obdolženici, ki so v preiskovalnem zaporu tukajšnjega okrožnega sodišča. O uspehu te konfrontacije v interesu preiskave nismo mogli dobiti podatkov. V preiskovalnem zaporu so štirje obdolženci Tri so privedli z Notranjskega, dočim je prišel France Avsec sam v Ljubljano. Svoječasno smo poročali, da se je France Avsec iz Pudoba skrnil in odčel najbrž preko meje v Italijo ter je bila za njim izdana policijska tiralica. Fant se je

pa v resnici skrival po Notranjskem in Dolenjskem in je prišel koncem januarja sam v Ljubljano, da se izroči oblastvom. Aretiran je bil v nekem ljubljanskem javnem prenočišču. Razen njega sta v preiskovalnem zaporu še dva sinova posestnikov iz Podgorje in Pudoba, dočim je četrti preiskovanec posestnik in trgovec iz Smarate.

Preiskava se bliža koncu in bo na glavni razpravi kmalu ugotovljeno, kdo je odgovoren za divji napad na vestnega graničarja, ki je bil domala na smrt pobit, zato ker je marljivo vršil svojo službo in prejšnji dan zaplenil hitopacem več konj, namenjenih za Italijo.

Moskovski šahovski turnir

Moskva, 21. februara. Danes je bilo odigrano V. kolo mednarodnega šahovskega turnirja. Rjumin je premagal v francoski partiji Stahlberga, Botvinnik Löwenfischja, Čechover Bogatyrčuka, Gligidze Menšikovo. Remis so končale partije Alatorcevo-Romanovskij, dr. Lasker-Lilienthal, Flohr-Kan. Partiji Pirc-Rabinovič in Canablanca-Lisicyn sta bili prekinjeni.

Vremenska napoved

Vremensko stanje 21. t. m.: Pritisk nura za južnozhodno Evropo, močan ciklon nad Severnim morjem. Deževno v zapadni in severni Evropi. — V Jugoslaviji je bilo vedro, jutranja megla, mraz je porasel v sredi in na vzhodu države. Minimum Plevlje —17, maksimum Zrize +15 C.

Zagreška vremenska napoved za danes: V splošnem vedro, ponekod nekoliko oblačno, drugače toplo vreme.

Novosadska vremenska napoved za petek: Toplo vreme z jutranjimi meglami, v Sloveniji vetrovno in oblačno.

Dunajska vremenska napoved za petek: Spremenljivo zapadno vreme; marsikje padavine. V prostih legah močnejši zapadni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Državna razredna loterija

Žrebanje 19. februara 1935.

Din 3.000 št.: 46.133

Din 2.000 št.: 5.841, 17.430

Din 1.000 št.: 5.805, 5.824, 10.862, 16.728, 15.728, 17.444, 24.802, 24.829, 24.870, 24.894, 33.016, 33.073, 46.185, 46.123, 51.584, 51.580, 51.575, 62.047, 62.053, 62.067, 62.076, 75.670, 75.674, 75.659, 89.965, 89.873, 95.724, 95.736

Zadružna hranilnica, r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Naši kraji in ljudje

70 let prof. Alberta Siča

Ljubljana, 21. februarja
Čeprav še ves mladostno delaven in podjeten, si bo jutri naložil prof. Albert Sič na rame že svoj osmi križ. Sedemdesetletna življenja — to je velik, poznan dan. Toda vrednost človeškega življenja se ne meri po časovnem vatlu, temveč po odpravljenem delu. In spričo gore dela, ki stoji za njim, se zdi prof. Sič kar vedno mlad. Ljudje, ki so v svojem življenju mnogo ustvarili, se nikoli ne postarajo in njihov spomin nikoli ne zamre.

Po rodu je Tenovčan. Z očetom sodnim uradnikom, je preživel nekaj otroških let v dveh starodavnih slovenskih mestih

v Trzinu in Ložu, nato pa je v Ljubljani študiral realiko in učiteljske. Prvo mesto mu je bilo v St. Vidu nad Ljubljano. Na njegovo pobudo je št. Vid dobil obrtno nadaljevalno šolo, eno najstarejših pri nas. Po izpitu za meščansko-šolskega učitelja je 1899 prišel na mestno višjo deklško šolo v Ljubljani, iz katere je pozneje zrasel licej, današnja ženska realna gimnazija. Na njegovo pobudo je mestna občina ustanovila prav pred 35 leti na zavodu prvi slovenski trgovski tečaj, ki naj ženski naraščaj usposablja v korespondenci in vseh temeljnih trgovskih znanjih na nacionalni osnovi. Tečaju, ki je bilo eno najpomembnejših del prof. Siča, je ostal prav do letošnjega novega leta zvest kot profesor in razrednik.

Obsežno strokovno znanje si je z vne- mo izpopolnjeval s potovanji po Evropi. Obiskal je Nemčijo, Švico, Italijo, udeležil se je raznih strokovnih kursov v Gradcu, na Dunaju in drugod. Učencam in učencem je bil zmerom vešč, ljubezljiv, na pomoč pripravljiv, temperamenten učitelj in mentor. S posebno srečno roko je znal v mladem ženskem naraščaju vzbujati veselje do risanja, ki mu je od nekdaj najbolj ljubljani predmet. Prav tako je bil zmerom iskreno priljubljen pri tovariših in predstojnikih. V tmovski fari, kjer se je udomil z družino, je do danes ostal aktiven odbornik naprednega političnega in gospodarskega društva, ki mu je delj časa tudi predsedoval. Do danes je ostal predsednik trnovske podružnice in član izvršnega odbora Ciril-Metodove družbe. Trajen in najlepši spomenik pa si je postavil s strokovnim literarnim delom. Z njim smo Slovenci dobili prve trgovske učne knjige, predvsem »Trgovsko račun- stvo za dvorazredne trgovske šole« in »Trgovsko korespondenco«. Odlično kvaliteto teh njegovih del najbolj zgovorno izpričuje dejstvo, da so Sičevi učbeniki ostali takorekoč edini do danes.

Ze zdavnaj pred vojno se je začel resno ukvarjati s študijem in zbiranjem narodnega blaga, da je imel že ob nastopu Jugoslavije zbrano ogromno, mnogovrstno gradivo. Kar druga za drugo so si sledile pomembne publikacije: »O slovenskih narodnih nošah«, »Narodne veznine na Kranjskem«, »Narodni okraski na pirubih in kožuhih«, »Narodni okraski na orodju in pohištvo«, »Kmečke hiše in njih oprava na Gorenjskem« itd. Poleg lepih učnih slik kmečke hiše in kmečke sobe, ki ju je priredil, je prof. Sič po raznih revijah in zbornikih objavil celo vrsto zanimivih in vzpodbudnih člankov v raznih področjih naše folklorne. V novjšem času je pokrenil hvalovredno akcijo, da bi za božične praznike izpodrinil priljubljeni, a malo- vredni nemški kič in uvedel razglednice z narodnimi motivi. Da je njegov duh kljub lepim letom ostal veder in ploden prav do konca dni, najbolj zgovorno priča tudi dejstvo, da je pred dvema letoma izdal svojo knjigo »Slovenske narodne noše« v novi razširjeni in izpopolnjeni izdaji, opremljeni z lepimi ilustracijami M. Gasparija.

Za izredno bogato, vsestransko delavnost je prof. Albert Sič prejel red sv. Sava IV. razreda. Nič manj pa ne časti odličnega jubilara njegovo delo samo, njegova priljubljenost med kolegi in učenci, ki se ga vsi spominjajo s hvaležnostjo. Ko se je po Novem letu poslavljaj od svojega trgovskega tečaja na liceju, je direktor Jug na posebni seji profsorskega zbora izpregovoril o njegovi osebnosti in delu ter ga vsem mlajšim učiteljem in profesorjem postavljaj za vzgled. Mnogostevilnim izrazom spoštovanja ob čestitem jubileju pridružujemo tudi mi naše iskrene čestitke in želje: Še mnogo lepih, vedrih, veselih let!

SPD gradi novo, krasno pot v Kamniško Bistrico

Kamnik, 21. februarja
Novo pešpot na desnem bregu Bistrice do Kamniške Bistrice bo zgradilo osrednje društvo SPD v Ljubljani. Dela pričnejo že v ponedeljek ter je prevzemnik zavezan zgotoviti pot do maja. Izletnikom v Kamniško Bistrico bo tedaj na razpolago razen avtobusne vožnje po novi cesti tudi prijeten izprehod po senčni, neprašni pešpoti na desnem bregu Bistrice. Pot bo peljala skozi dvorišče Malenškove gostilne ter nato po travniku mimo korporacijske hiše in žage, dalje mimo Keršmančevega kamnoloma do Pod Konjske, od tu do mesta, ki vodi na sedanjo brv čez Bistrico ter naravnost v gozd kakih 10 m nad Bistrico.

Presek bo napravljen skozi skalnati rob v dolžini 9 m. Pot se neznatno dvigne ter vodi skozi gozd naprej v višini 30 m nad Bistrico, da se odpre razgled na Široki Zleb. Pot bo peljala dalje do studenca Pod Šibo in preko novih mostičkov in brvi do Jerinovega Plaza ter do steze pri Ribji Peči, kjer bo vodila brv na desno preko Korošice ter naprej do brvi čez Bistrico pri Brusnikih. Pešpot nadaljuje zložno do ravnine pod Farjevim Plazom. Predsedelj ostane na desni strani ter bo do njega vodil poseben odcepek. Čez Bistrico bo vodila dolga brv pred sedanjim mostom h kraljevi koči ter po zložni poti do Doma v Kamniško Bistrico, kjer bo letos napeljan vodovod iz ledeno mrzle Bistrice in vpejana električna luč iz hidrocentrale, ki jo postavi osrednje društvo SPD v potoku Bistrica.

Dolžina nove pešpoti znaša od Malenška do Doma svojih 8200 m ter bo vodila skozi gozdove in preko travnikov s krasnimi razgledi na Kamniške planine. Osrednje društvo SPD bo še poročalo o raznih fazah pri delu te nove pešpoti, ki jo težko pričakujejo mnogostevilni planinci, ki jo bodo lahko uporabljali že v prvih dneh letošnje pomladi.

Zasebni nameščenci, delavci in njihovo zavarovanje

Ljubljana, 21. februarja
Na pobudo Delavske zbornice se je večeraj vršila v Ljubljani posebna anketa o nekaterih perečih vprašanjih našega socijalnega zavarovanja. Namen teh razgovorov je bil predvsem, da se izravna nekatera nesporedna mesta, ki so se pojavila v vprašanih javnih in zasebnih zavarovalnih ustanov. Anketo je vodil predsednik DZ Sedej, udeležili pa so se je med drugimi tudi predsednik Osrednjega urada za zavarovanje delavcev Haramina iz Zagreba s podpredsednikom Svetkom iz Celja, direktorji Osrednjega urada dr. Glaser, dr. Hahn in dr. Matjašič, predsednik OUZD Tavčar in direktor dr. Bohinjec, direktor Pokojninskega zavoda dr. Vrančič s svojim pomočnikom dr. Köstlom, predsednik Zveze trgovskih gremijev Kavčič, predsednik Bolniškega podpornega društva Klinar z ravnateljem Podgorškom in tajnik Zbornice za TOI dr. Pless.

Na dnevnem redu je bila razprava o tem, kako naj se uredi zavarovanje zasebnih nameščencev in kako naj se izvede starostno zavarovanje delavcev. O prvem vprašanju je poročal tajnik DZ Uratnik, ki je v obširnih in temeljnih izjavah naglasil, da je treba za bolniško zavarovanje zasebnih nameščencev novih pravnih organizacijskih osnov, ker ne gre, da se javnopravne funkcije mešajo z zasebnopravnimi ustanovami. V bistvu je referent osvojil sklepe, ki jih je objavilo ravnateljstvo zagrebskega osrednjega urada na svoji seji 28. decembra 1934 in o katerih se je v naši javnosti razgibala precej živahna diskusija. Poročilo so sprejeli tudi navzoči zastopniki zasebnih nameščencev ter pristali na to, da se izvede obvezno zavarovanje vseh zasebnih nameščencev v javno-

pravni ustanovi v okviru osrednjega urada, fakultativno višje zavarovanje pa s pomočjo zasebnopravnega društva. V debati nihče ni niti od daleč sprožil kakšnega očitka osrednjemu uradu, češ da bi imel s svojim zasnovanim načrtom kakšne zlohotne namene proti zavarovanju zasebnih nameščencev, pač pa so vsi govorniki naglašali željo, naj prav osrednji urad izvede to reorganizacijo.

Direktor dr. Matjašič je podrobno raztolmačil svoj osnutek o izvedbi starostnega in invalidnega zavarovanja za delavce, ki ga je bil napravil za ministrstvo socialne politike. Bistvo njegovega osnutka je v tem, da ureja odnose med posameznimi nosilci starostnega in invalidnega zavarovanja ter se pri tem v glavnem opira na načela, ki so običajna v mednarodnem urejanju odnošajev tega zavarovanja. Osnutek stremi predvsem za tem, da se kar najbolj zavarujejo pravice zavarovancev, ki so v teku svoje zaposlenosti zavarovani pri raznih nosilcih zavarovanja. Ko je zastopnik DZ vprašal direktorja dr. Matjašiča, kako si praktično predstavlja razširjenje pokojninskega zavarovanja zasebnih nameščencev za vsa država, je direktor izjavil, da mora zavarovanje stremeti po čim širši bazi in po čim večji skupnosti vseh rizikov, zaradi česar moramo sprejeti, da je v naši državi za takšno zavarovanje en zavod dovolj.

Anketa je v polni meri dosegla svoj namen in po nji je ustvarjen nov položaj, ki omogoča organizaciji našega socialnega zavarovanja nov napredek in razmah.

Smrtna obsodba in kazen

V mariborski jetnišnici čakata na smrt mrlca Lakner in Pančur. A ko se njima samima ni znano, da se jima izteka zadnji dnevi in ure, je vsa mariborska in ostala javnost že nekaj dni močno radovedna, kdaj bo dvojna smrtna kazen opravljena in odpravljena. Večraj dopoldne je predsedstvo mariborskega okrožnega sodišča ponovno brzojavno pozvalo krvnika Karla Harta iz Zelnice. Vzrok zakasnelega prihoda ni znan. — Kako se zdaj pri nas izvršuje smrtna kazna, o tem govori naslednji članek:

Na smrtno kazni sme obsoditi sodišče obtožena samo, če so spoznali vsi člani sodišča soglasno, da je kriv zločinstva, ki se kaznuje po zakonu s smrtjo. Če je izročena smrtna kazna zoper več oseb, se določi v sodbi vrsta, v kateri naj se kazna izvrši. Če pa ne bi bilo soglasnosti sodnikov, se izreče namesto smrtni kazni do smrtna robija, po olajšujočih okolišnih pa robija najmanj desetlet let.

Jugoslovenski kazenski postopnik je imel v svojem originalu, ki je veljal od 1. januarja 1930, tudi določbo: Če obsodi sodišče obtožena na smrtno kazno, pozove takoj pred razglasitvijo sodbe državnega tožila na posvetovanje, ali naj se obsojenec predlaga v pomilostitev in, če je treba, s katero kaznijo naj bi se nadomestila smrtna kazna. O tem posvetovanju se sestavi poseben zapisnik, ki se pošlje s poročili in spisom vred nemudno kasacijskemu sodišču, najsi ni bilo priglašeno zoper sodbo nikakršno pravno sredstvo. Sodbo, s katero je obtožene obsojen na smrt, bodisi da zoper njo ni bilo pravnega sredstva, bodisi da je bila revizija zavrnjena, pošlje kasacijsko sodišče, čeprav ni nihče prošil za pomilostitev, neposredno ministru pravde zaradi pomilostitve.

Ta določba pa je bila s kazensko novelo oktobra 1930 razveljavljena in velja danes določilo: Sodbo, glesajo na smrtno kazno, odpošlje okrožno sodišče takoj ministru pravde, če ni bilo pravnega klica. Če pa je bil pravni klic zavrnjen, storita to ali apelacijsko ali kasacijsko sodišče, čeprav ni prošnje za pomilostitev. Minister pravde predloži sodbo kralju zaradi pomilostitve.

Smrtna kazna kakor tudi kazna na prostosti se ne sme izvršiti, če je obsojenec duševno bolan ali močnejše telesno bolan. Pri ženskah ustavi izvršitev kazni tudi

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zopred jutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz Josefova« voda uravnava delovanje črevesja, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

nosečnost, pri porodnici pa se taka kazna ne sme izvršiti, dokler ne mineta dva meseca od poroda.

Izvrši se smrtna kazna v prostoru, nedostopnem širšemu občinstvu, drugi dan zjutraj, ko se je obsojenec sporočilo, da se bo izvršila. Ob nedeljah in praznikih smrtno kazni ni izvrševati. Če nastopijo kakšne zapreke pri izvršitvi smrtni kazni, se omenjena priobčitev niti ne izvrši, dokler te zapreke ne prestopijo. To priobčitev izvrši sodišče, ki je sodilo na prvi stopnji, vpriči državnega tožila, ter opozori obsojenca, naj se pripravi na smrt, če želi, s svojim duhovnikom, ki se mu dodeli, če ga ne izbere sam. Po potrebi opozori sodišče obsojenca, da se ne bo izvršitev kazni z ničemer zadržala, tudi ne s cigarkoli prošnje za pomilostitev. Kazen službenih oseb smejo posetiti obsojenca njegovi sorodniki in druge osebe, s katerimi želi govoriti ali jih samo videti.

Smrtna kazna se izvrši vpričo enega sodnika, zapisnikarja, državnega tožila in sodnega zdravnika. Usmrtitvi prisostuje tudi pristojni duhovnik. O uri in kraju izvršitve se obvestita predsednik občine in branilec, da moreta prisostovati izvršitvi. Pristojnost je dopuščena tudi uradnikom sodišča, državnega tožilstva in policijskega oblastva, nadalje obsojenčevim najbližjim sorodnikom.

Če se izvrši smrtna kazna na več obsojenecih, se stori to po redu, določenem v sodbi, vendar pa tako, da nobeden ne vidi usmrtitve drugega.

Poznate alpsko cvetje?

Ljubljana, 21. februarja
Tečajniki T. K. Skale bodo še dolgo ohranili v prijetnem spominu večer, ko jih je dr. Edo Pajnič, znani oboževalec boginj Flore, popeljal s krasnimi izjavami med planinske cvetlice.

Naša gorovja, ki tvorijo podlago vegetaciji, so večinoma majhne geološke starosti in iz apnenca. Zunanje lice jim stalno izpreminja denudacija, ki ni enakomerna. Njen vpliv občuti tudi rastlinstvo, ki se skuša prilagoditi v naravi vladajočim silam. Hudourniki odnašajo rastlinska semena v dolino in struge reke, ki dobivajo svojo vodo iz planin, nudijo novo domovanje naplavljenkam. Tako raste sleč (Rhododendron hirsutum) ponekod na savskem bregu še doli do Židanega mosta. Drug ekstrem predstavlja praproč Ceterach officinarum in klinčica Drypis spinosa, katerih prava domovina je topla mediteransko področje. Rastje zelo hitro osvaja neporasla tla in poveže s svojimi dolgimi koreninami polceče kršje. Predavatelj je na lastne oči opazoval podoben pojav v Planici, kjer je rastlinstvo v teku pol leta prerasl kamnito reko, ki je pridrela s strmih pobočij. Gozdni pas pod planinami spremlja značilna vegetacija in nad njo se pričena šele pravo alpsko cvetje. Skalaši so se kot izurjeni plezalci povzpeli kar preko sten in kamninov na gorska pobočja v brezdrvesnem pasu, kjer so si ogledali najzanimivejše zastopnike planinske flore. Dalje so se poslušali divili prelesti naše najlepše orhideje, lepemu čevljarju (Cypripedium calceolus), ki ga na zanimiv način oprašile mala gorska vrsta čebelice. Usodno za cvetlico je, da je zaščiten. Njen cvet ostane v kozarcu dolgo svež. Nitrofilno vegetacijo pri planšarijah zastopajo družbe velikih alpskih kislic (Rumex alpinus) in krasne modre ali rumene preobjede (Aconitum), ki vsebujejo strupeni akonitin. Z oranžasto barvo, ki je v nižini redka, se dičijo mnogi planinski dimeki (Crepis) in skrčjovice (Hieracium). Tudi dolinske vrste, ki uspevajo na gorskih tleh dobe v višinah lepše cvete, n. pr. bedrenec (Pimpinella magna). Velika je skupina modrih in drugačnih sviščev. Od pomladnega zaspančka (Gentiana verna) tja do redkega svišča (Gentiana Froelichii) na Kalški gori, jih je po planinah cela vrsta, ki kar tekmujejo v krasoti med seboj. Lepe so tudi modre zvončnice in pisani petoprstniki, med katere spada čudotvorna triglavska roža (Potentilla nitida). Tudi razni usivci (Pedicularis) so kljub zaničevanemu imenu ponos alpske cvetane.

Nato je g. predavatelj razgledal o vzrokih, ki dovedejo do naštetih posebnosti utegne ob solnčnih nedeljah popoldne razviti takle ples, kakor ga slikovito opisuje Gervais v svoji pojodi pesniški govoric:

Armunika cvili, bas rompotá.
Tanac se širi, zibje in gibje,
semo, pa tamo
tancámo...

Realizem te poezije je prav zaradi narečja tako dosleden, kakor v narodni pesmi; samo da zaznamo v podobah in metaforah, v vsej formalni umetnosti Gervaisove poezije neki refinement, ki razodeva, da so te pesmi nastale pod literarno brusenim peresom in ob artističnem okusu svojega pisca.

Ob tej duhteči regionalni liriki dajemo prav Nazoru, ki pravi: »I nije istina da je poezija, uopće, na umoru: ona samo hoće da se okupa in da se pomladi u vodama svojih najstarijih izvora...«

Poezija se po tolikih izkušnjah v rafiniranem in nekoliko perversno razvajanem okolju sodobnih eksperimentatorjev vrača k ljudstvu, kakor se moderna glasba zopet vrača k preprosti in topli melodiji narodne popevke. Gervaisovi »Čakavski stihovi« utegnejo mnogim vzbujati gorke spomine na istrsko grudo, kamor je »popuhnul tihl vetar... i odnesal Mari krunu«.

sti planinske flore. Podnebje je v gorah osomejše, temperaturne razlike med dnevom in nočjo zelo velike ter boj za obstanek hujši ko v dolinah. Trpkim pogojem življenja v planinah so se rastline izborno prilagodile. Zavarovane so pred vsemi sovražniki, le takega človeka, ki hodi ropat v prirodno svetlice, se ne morejo otresti.

Vse cvetlice, ki jih je g. dr. Pajnič med predavanjem omenjal, je poslušalцем pokazal iz svoje občesne zbirke. Naravnost umetniško so pripravane, ohranjene v živih naravnih barvah in ovite s prozornim celofanom. Skoro dve uri je nabito polna dvorana z največjim zanimanjem gledala živahnemu govorniku in mu svojo hvaležnost za njegov trud dokazala tudi s poptanim aplavzom.

Strašna smrt v goreči kleti

Kostanjevica, 21. februarja
Po dobrih dveh letih je požar v tork popoldne ponovno uničil znano, nekdanj pokojnega dr. Oražna klet v Zavodih, zdaj pa last posestnika g. Cvelbarja Alojza, po domače Škindra iz Dolene Prekope. Pri tem požaru je postal žrtev ognja tudi oče lastnika, slabomni Cvelbar Matija. Naši so ga pri gašenju in podiranju strehe pod streho zoglelela.

Mož je bil s sinom v bližnjem gozdu, kjer so pripravljali kolje za vinograd. Odstranil se je pa ponovno od dela. Tako tudi kratko pred nastopom požara. Ali gre za nesrečo ali požig, bo težavno dognati, ker je priča požara zgorela. Pokojni Cvelbar Matija se je že pred dobrim letom v svoji duševni zmedenosti izrazil, da bi rad umrl v svoji kleti in da bo tukaj še enkrat gorelo. Izključeno ni, da se je nesrečni Cvelbar v duševni raztresenosti izpozabil in sam povzročil ogenj.

Gasilska četa iz Kostanjevice je bila pod vodstvom g. Keržičnika kmalu na kraju nesreče in je storila vse, kar je bilo mogoče, da ogenj ni vsega uničil. Poslopje ni bilo zavarovano in trpi mladi gospodar za okrog 30.000 Din škode.

Občani se ne zanimajo za proračun

Litija, 21. februarja
Sestavljalci občinskih proračunov imajo gotovo velike težave. Na eni strani naiščitijo davkoplačevalce, na drugi strani morajo vstaviti v proračun vse tiste postavke, ki so potrebne za redno funkcioniranje občinske uprave, temeljne upravne edince v državi. Svoj čas so se zlagalevali na občini številni čedalci, ki so hodili listat po proračunskih postavkah in so tudi vlagali proteste. To je bilo v starih časih, nu, še pred nekaj leti. Čudno pa je zanimivo, da letos niso prelistali proračunskih listin drugi, kakor močje iz občinskega odbora in naš poročevalec. Nič zanimanja!

Letošnji občinski proračun znaša v celoti 437.920 Din in so zanj naložili 75 odst. doklado, večino stroškov pa so prevaili na trošarino za vino in druge alkoholne pijače. Lani smo imeli za nekaj tisočakov nižji proračun, znašal je 431.149 Din ter je bilo zanj le 65 odst. doklade.

Osnovnim šolam smo dali v proračun: za Litijo 69.102 Din, za Hotič 11.441 Din in za Savo 8517 Din. Povalno omenjamo, da dobi skoro vsa naša šolska deca, ki je po veliki večini iz delavskih družin, vsa učila, zvezke kakor knjige brezplačno v šoli. Sokolu smo namenili 5000 Din dopore, ostalim kulturnim društvom 2000 Din za spomenik kralja Aleksandra v Ljubljani 1000 Din, gasilskim društvom pa 5000 Din. Za občinske ceste je namenjenih 10.000 Din, rezervoar v Žgornjem Logu bo veljal 6000 Din. Za regulacijski načrt Litije, ki je res nujno potreben, smo dali 12.000 Din.

Največja postavka pa gre v fond za novo meščansko šolo. Prva letošnja anuiteta znaša 100.000 Din, s tem bo omogočena otvoritev šole, ki jo je ministrstvo že odobrilo pa je zaenkrat le še na papirju. O proračunu so razpravljali te dni na občinski seji, ki je trajala le 3 ure, pa so medtem rešili še kopico drugih zadev. Lani je zadržal občinske moze sam proračun polnih 11 ur.

»Veseli kmetič« v mariborskem gledališču

Lea Falla »Veseli kmetič« je doživel v tork večer v mariborskem gledališču svoje vstajenje in uprizorjenje. Lea Fall spada med najnadarjenejšeh operetne skladatelje. V njegovih skladbah je veliko esprija, izvrsnosti in svojevrsnosti. Ob »Dolarski

princesi« in »Madame Pompadour« je »Veseli kmetič« Fallovo najznamenitejše operetno delo. Življenjsko resnična, polna lepot glasbene motivnosti je ta njegova glasba. Usmerjal jo je dirigent Loize Herzog, ki je orkester, zbor in soliste vodil s pravim operetnim sentimentom in z interpretacijsko prodornostjo.

Satira in komika, humor in neženirana vedrost, smešnost in narurna iskrenost. Vsega je dovolj v tem libretu, ki se občutno odmika od sicer shematičnih in šablonskih libretnih operetnih form. V tem zaključnem mestjansko kmetiskem pobratimstvu je celo spretno povito neko etično jedrce, ki ni nič vsiljivo in kričavo, ki se pa vendar koncem koncev uveljavlja. Najbrž ne bi bilo niti najmanj potrebno mestoma preostro karikiranje teh kmetijskih tipov.

V Harastovičevi režiji se je metala in razmotala ta prisrčna veselost, raskava prirodnost in neobtesana kmečnost z zadovoljivo bilanco. Priznati je treba, da je stvar odlično uspela in da je užgala. Pavle Kotič je dal temu svojemu »Veselemu kmetiču« Matiji Podgorniku s samospelimi in

KULTURNI PREGLED

Knjiga čakavske lirike

Po Antologiji čakavske lirike, ki je izšla lani v Zagrebu, smo dobili samostojno pesniško zbirko z naslovom »Čakavski stihovi«. Nje avtor je Drago Gervais, po rodu iz Istre, sedaj odvetnik v Belovaru. Ze nekaj let opozarjajo nase njegovi topli verzji, spisani v starnskem narečju, ki zveni kakor davne pesmi začetnika hrvaške literature Marka Marulića.

Čakavski dialektični pesniki pričenjajo resno tekmovali s kajkavskimi. Od kod ta vrnitev v dialektično literaturo? Morda je v zvezi z obnovljeno ljubeznijo do grude, do domačega kraja — ljubeznijo, ki nastopa po razočaranju s komopolitskimi idejami. Nemara je posledica večjega kulta besede, ki ga opažamo vespovsod. Dialektična poezija nam predvsem vzbuja neposrednejšo in bolj živo predstavo neke pokrajine; nje govornica prihaja v nas z večjo silovitostjo in nam daje močnejša regionalno slikovitost, včasih kar duhteča občutja pesniških podob.

Veliki mojster srbohrvaške pesniške besede Vladimir Nazor, ki se je v zadnjem času posvetil teoretičnim problemom srb-

skohrvaške poetike, je napisal predgovor tudi Gervaisovim »Čakavskim stihom«. Nazor, avtor prvih in najboljših modernih pesmi v čakavski govoric, je bil najbolj poklican, da ob tej zbirki čakavske lirike spregovori o značaju in pomenu dialektične poezije. In storil je to po svoje, originalno, zajemljivo. Postavil je zvok štokavskih in čakavskih verzov v igro »leuta trubadurskega« in »gusala sljepačkih«: »Čakavski jamb poskakuje, štokavski trohej klizi, pa je kretanje ritma i prečesto isprekidano, nalik na rijeko uzemirenu strujama i virovimae. Svojevrssten je njegov »književni« razgovor s služkinjo Mico, »rodum iz Triblija kraj Crikvenice«, ki uživa v čakavskih verzih, ker v njih vidi, sliši in voha domači kraj. Naposled pravi Nazor:

»Prava čakavska umjetna lirika rodi se tek sada — možda uoči svoje smrti — iz duše istarskoga pučanstva, željna da makar u poslednji čas dodje do riječi in da se afirmira. Progovorila je gotovo djetinjskim jezikom iz ustiju mladjih, izrazima i metrikom narodnom koja se ne nameče govoru iz vana, ritmičkim zakonima, no izvire

sama — fluidna a neukalupljiva — iz nutrine.«

Drago Gervais je pesnik istrske dežele pod Učko. V njegovih verzih se preliva solna, skoraj bi rekli: kakor grozdje v sočnu pečena, sladka in barvita govornica istrskih primorskih vasi. Čakavski govor teče potem dalje po našem obrežju Jadrana. Povsod so »beli zidici, črni krovci, — na keh vpračiči — kantaju.« V teh pesmih ni nikakih problemov sodobne lirike, nikakih podzavestnih, sanjskih prividov surrealizma: iz njih se oglašajo pesniško doživljena zavest domačega kraja, združena s intimno toploto domače govornice. Njene poetične podobe niso stikane iz umetne svile v dolgoletnem slovenstem razvoju preizkušnega književnega jezika, marveč učinkujejo po otipljivo pristnem tkivu svoje dialektične raševine. Z njihovo metriko, za njihovimi besedami je zvezanih vse polno asociacij, tako da popolno akustično in vizuelno vszbito teh pojoch ritmov dojamemo samo človek iz tiste pokrajine. Zato je Nazorjeva služkinja Mica nemara kompetentnejši kritik te zbirke nego piscet teh vrstic, ki jo veže samo s predstavo morja, belih in rdečih hiš ob obali, — vinogradov, v katerih zori grozdje, smokev in oljk; pa tankih silhuet cipres in togih obrisov kraških bregov v ozadju. V tej krajini, kjer dišita mirta in rožmarin,

Gospodarstvo

Italijanske uvozne omejitve

Italijanska prepoved uvoza brez posebne uvozne dovoljenja, ki velja za pretežno del italijanske carinske tarife, je izvala veliko vzmetenje med našimi izvozniki. Vrh tega je še vedno nejasno, kakšne so bodoče možnosti izvoza v režimu italijanskih uvoznih dovoljenj in kako se bo v praksi izvajala omejitev uvoza. Tu di za prehodno dobo do 31. marca še ni jasno, kako se bo v praksi izvajala omejitev na eno dvanajstino lanskega uvoza. O obsegu italijanskih uvoznih omejitev smo prejeli naslednje informacije:

Seznam blaga

Poslednje omejitve uvoza blaga v Italijo se nanašajo na okrog 1500 tarifnih postavk. V bodoče bo le na podlagi posebnih dovoljenj mogoče uvažati blago iz teh tarifnih postavk, in sicer v omejenem obsegu. Uvoz tega blaga je omejen na 10 do 35% lanskega uvoza. V naslednjem navajamo le omejitve, ki prihajajo za nas v poštev.

Na 10% lanskega uvoza bo na podlagi uvoznih dovoljenj omejen uvoz naslednjega blaga: ribe soljene, marinirane in v olju ali kako drugače pripravljene ter suhe češnje.

Na 15% lanskega uvoza je omejen uvoz naslednjega blaga: konji, govedo, teleta, prašiči, živa in mrtva perutnina, nepredelano meso, razen mesa perutnine, nepredelano meso divjadi, rumenjaki, sveže in zamrznjene ribe, oljivo olje, kokosi, surova svila, zдроб, lesno oglje, vrvi in drugi vrvarski izdelki, deske (lavole) in papir.

Na 20% lanskega uvoza je omejen uvoz naslednjega blaga: divjačina, čebele, pripravljeno meso, mesni ekstrakti, začimbe za juhe in prikuhe, mleko, raki, suhe olive, orehi, sadje, masl, slanina, svinice, navaden tesan in rezan les in daga.

Na 25% lanskega uvoza se omeji uvoz naslednjega blaga: mule, jacea, gorčica, rž, gobe, živalski loj, vosek, žima, lasje in ščetine, predivo od konoplje in konopnini izdelki in šipke, razne kovinske spojine iz železa, verige, koks, fin les, vezan les, leseno pohištvo, leseni okvirji, usnje, klej, čapopis, knjige in tiskovine, neoblikovani elamniki in oves.

Na 35% lanskega uvoza se omeji uvoz naslednjega blaga: sveže olive, beljena živalska žima, barvana in kodrana, običajne ščetine, svinčena ruda, bakrova vesla, tramice, drogovci, deske in ploščice za pod, deli lesenega pohištva in celuloza.

Na 35% lanskega uvoza se omeji uvoz naslednjega blaga: sir, krompir, krompir, mineralne vode, vino, špik, dlaka, premoz, elektrode, (neobdelan navaden in fini les), drva, novi in stari sodi, zdravilna zelišča in metle.

Od 16. februarja do 31. marca se bo smelo uvažati blago v enaki količini, kakor v letem času 1934. Vsaka italijanska uvozna tvrdka pa bo morala dokazati, koliko blaga

je uvozila v omejeni dobi. Blago pa, ki se le začasnou uvozi v Italijo in se v Italiji predela in izpopolni zato, da se nato znova izvozi, se bo smelo uvažati v neomejenih količinah. Samo glede žita bo finančno ministrstvo izdalo posebne odredbe. Tvrde, ki so se že založile s sirovinami, ne bodo prejele takoj posebnih uvoznih dovoljenj za uvoz nadaljnjih sirovin. Kontingenti kakor so bili sedaj določeni pa se bodo lahko prekoračili, če bo presešek kompenziran z vrednostjo blaga, ki se izvozi iz Italije.

*

V zvezi z omejitvami italijanskega uvoza je generalni tajnik Saveza šumske industrije v Zagrebu Maks Mausner podal izjavo, omejitve uvoza, ki jih je izdala Italija, so hudo zadele tudi vse naše gospodarstvo. Italija je največji kupec našega lesa, živine, jajc ter raznih drugih kmetijskih pridelkov. V izvozu tega blaga nastopa Italija skoro kot kupec polovice vsega izvoza. Glede na to, da so te omejitve uvedene samo začasno do 31. marca in bodo do takrat v sporazumu s prizadetimi državami določeni novi kontingenti, je potrebno, da se za ta pogajanja dobro pripravimo. To je temboj nujno potrebno, ker bi se pri sedanjih prilikah težko našlo nadomestilo za izgubo italijanskega trga na drugih tržiščih. Ta pogajanja bodo usodne važnosti za našo lesno industrijo in živinorejo. Ni pa to važno samo za producete in izvoznike, marveč za vse naše gospodarstvo, ki je odvisno od rentabilnosti teh gospodarskih panog, ki mu nudijo kruh in zaslužek. Do teh dalekosežnih ukrepov se je odločila Italija zaradi pasivnosti svoje trgovinske bilance. Zelo dolgo so se širile vesti o kontingentiranju uvoza v Italiji. Kljub temu pa je ta ukrep zaradi svoje občestnosti in ostroti, vse iznenadil. Če se bodo bodoča pogajanja od italijanske strani vodila z gospodarskega stališča, potem se ni treba ničesar bati. Gospodarstvo naše države se izpopolnjuje z gospodarstvom Italije. Izvoz Italije v našo državo je zadnja leta v stalnem dvigu. To je dokaz, da Italija še ni izčrpala vsega našega trga. Poleg tega je italijanska trgovinska bilanca v enaki meri, ko ne še bolj pasivna, tudi nasproti ostalim državam, ki prihajajo v poštev kot konkurenti našemu izvozu z Italijo. Bodoča trgovinska politika Italije bo sicer v glavnem na načelu kompenzacije. V tem pogledu nam proži Italija enake, ako ne še večje možnosti, kakor pa našim konkurentom. V glavnem pa je izid bodočih pogajanj odvisen od dobre volje Italije. Z naše strani je potrebno, da si zagotovimo tudi še nadalje italijanski trg za naše izvozno blago. Zdi se, da je naša trgovinska politika zaradi tega nenašadna, koraka Italije pod silo razmer na važnem preokretu.

a - Smrtonosna poledica. Na ledeni cesti je padla 50 letna posestnica Marija Vrbanak iz Selišča ter se na levi noži smrtonosno narila. Na posledicah zastupljenja krvi je Vrbanakova umrla.

a - K ljubljani tragediji na lipniškem kolodvoru, o kateri je 'Jutro' v nedeljski številki obširno poročalo, smo doznali, da se je plesalka Ria Gillmayer, ki bi imela v nedeljo zvečer nastopiti v tukajšnji Veliki kavarni, morala podvržiti operaciji v bolnišnici v Wagni. Operacija je uspela in je upati, da bo Gillmayerjeva v bližnjem času okrevala, nakar se pripelje v Maribor, da nastopi v smislu dogovora z g. Kleščem v tukajšnji Veliki kavarni. Zanimivo je naključje, po katerem je pravnik Alojzij Huber, ki je streljal na plesalko Gillmayerjevo, potem pa naprtil proti sebi smrtonosni strel, umrl istega dne in ob isti uri, ko je pred 19 leti umrl njegov oče v bolnici v Wagni na posledicah tifusa.

a - Skoraj usodna kopeč. V Dolnji Bistrici je ob velikem mlinskem kolesu, ki žene mlin Jožefa Kolenka, voda zamrznila. Kolenko je pričel odstranjovati led, da se ne bi lopate polomile. Pri tem se je kolo začelo vrtili, v trenutku se je znašel Kolenko v nenavadnem položaju. Lovil se je za lopate, ki so ga potisnile v precej globoko vodo pod kolo. Če bi pa pri tem lopači spustili, bi prišel zaradi deroče vode pod led, iznad katerega bi ga najbrže nikdar več ne bilo. Prišel je klicati na pomoč Domaći so ga slišali, mu prihiteli na pomoč in ga rešili iz smrtno nevarnega položaja. Zanimivo je, da je tik pred tem pripovedoval Jožef Kolenko svojem o sličnem dogodku, ki ga je svoja doživel I. šolmen.

a - Nevaren vplivalec je 29 letni mizar Anton G., brez doma in stalnega b. v. a. Šla. Bil je kaznovan 11. avgusta lani pa je vdril v hišo Franca Fornesija v Josipdolu ter odnesel razno blago (ševlje, perile itd.) v vrednosti 2000 Din. Mali senat ga je večkrat obsodil na osem mesecev strogega zapora.

a - Lahki, fisti benic izven kartela - ri tvrniki Motoroil v Mariboru, Kralja Petra trg 4. 7 Din za liter. Kupujte pri domači tvrdki. Dol s kartelom!

Iz Celja

a - Mornarska sekcija Jadranske straže je spet izvolila doedanjí odbor s spremembo, da je bil za prvega podpredsednika izvoljen g. A. Kandušer kot zastopnik mornarskih častnikov. Za delegata za Polzebo je bil izvoljen g. Josip Rojnik, za Braslavoč g. Jeronim Marinc, za Vransko g. Franc Jesenk, za Lesično g. Josip Kolar. Skupščina je sklenila, da ostane mornarska sekcija v sklopu JS tudi dalje nepolitična in nadstrankarska organizacija, ki bo zobjla tovarištvo in propagirala ljubezen do našega lepega morja. V svoj krog vabi vse odslužbene bivše mornarje vojne in trgovinske mornarice ne glede na čin in stroko.

a - V »Soči« bo predaval v soboto 23. t. m. ob 20.30 »Pri levu« mestni zdravniški svetnik g. dr. Mia Franta o nastanku raka in načinu borbe proti njemu. S pomočjo statističnih podatkov in skiptičnih slik bo naš odlični predavatelj povedal vse, kar mora vsakdo vedeti o tej bolezni. »Sočanje« in prijatelji! Vjudno vabljeni. Vstop svoboden.

a - Aškerčeva ulica, v kateri se je razvil v zadnjih letih izredno velik promet, je sedaj na mestnem in tudi na okoliškem ozemlju v takem stanju, da je prehod čez ulico skoro nemogoč. Skrajni čas je, da bi dali obe občini ostrgati visoko blato in nasuti ulico. Isto velja tudi za Vodnikovo in nekatere druge netlakovane ceste in ulice v Celju in okolici.

a - K večerjajni notici o mučenju psov pripomnimo, da seveda ni bilo mišljeno, da lovi konjač pse tudi drugod in ne samo na Glavnem trgu, kakor je to določeno. Toliko, da ne bo napačnega toimačenja.

a - Umor pri Sv. Jakobu v šentjurski okolici. Kakor smo večerjaj kratko poročali, so naši v ponedeljek proti večeru v gozdu pri Sv. Jakobu pri St. Juriju ob južni železnici umorjeno 69 letno prevzivalnico Elizabeto Repčevó od Sv. Jakoba. Imela je razbito lobanjo in poškodbe po vsem telesu. Repčeva je imela izgovorjen prevzitek pri svojem sinu Adamu Repcu pri Sv. Jakobu in svoji snabi Franciški, stanovala pa je v drugi hiši, ki je oddaljena pet minut od hiše njenega sina. Med zakoncema in staro Repčevó pa je vladalo že dalje časa napeto razmerje in med njimi je prišlo do tožb. Adam Repec je predsedel že dve leti v zaporu, ker je hotel pred tremi leti zastupiti svojo mater. V zaporu pa se je seznanil z Janezom Polenikom iz Mislinja, ki je stanoval zadnji mesec pri Repcu in mu pomagal pri delu. Adam Repec se je peljal v nedeljo v Savinjsko dolino po bučno olje in se je vrnil šele v ponedeljek okrog 13. Njegova mati Elizabeta Repčeva je nesla v ponedeljek popokline žito v Zeličev mlin pri Sv. Jakobu. Ko se je vračala okrog 18.30 domov, jo je v gozdu blizu doma nekdo napadel in umoril. Orožniki so v terek aretirali Adama Repca in njegovo ženo, ker sta osumljena umora, ter ju izročili okrožnemu sodišču v Celju. Janez Polenik, ki je v zadnjem času stanoval pri Repcu, je v terek zjutraj nenadno izgini in ga še niso izsledili. V terek je bila na kraju umora obdukcija, nakar so umorjenko prepeljali v mrtvašnico na Kalobje.

a - Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni veličim »Volka v plamenu« in dve zvočni predigri.

Naše zadrúžništvo in zaštita kmetov

Katere zadrúge je smatrati kot kmetijske zadrúge

V ponedeljek je imela Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani svojo bilančno sejo, ki je odobrila letno poročilo in bilanco za lansko leto Popoldne pa je bila v dvorani Kmetijske družbe zadrúžna konferenca, ki so se je poleg članov zveznega načelnstva in nadzorsva udeležili tudi zastopniki Kmetijske družbe, Zveze mlekarških zadrug in nekaterih večjih posojilnic. Sejo in konferenco je vodil predsednik Zveze g. Ivan Pipan, poročevalca pa sta bila g. g. ravnatelj zveze Fran Trček in tajnik Dolfe Schauer. Iz poročil in debate posnemamo naslednje važnejše podatke:

Letno poročilo Zveze

kaže, da je lani prstapilo 17 novih zadrug, likvidirali pa sta dve in je imela Zveza na koncu leta 367 zadrug. Gospodarsko stanje Zveze se je tudi lani izdatno izboljšalo, saj so lastna sredstva (deleži in rezerve) narasla za skoro 20%, deloma zaradi novih vplačil in pripisov, deloma pa zaradi nadaljnega dviga tečajev vrednostnih papirjev. Zadrúžni pomožni sklad se je s sklepom lanskega občnega zbora dvignil na 1.342.000 Din. Ta sklad je bil ustanovljen na podlagi uredbe o zaštiti zadrug in bo služil za sanacijo onih manjših zadrug, ki so zaradi krize utrpeli večje škode. Promet se je lansko leto nekoliko dvignil, nalozbe zadrug pa so za malenkost nazadovale, ker so morale zadrúge pač več izplačevati kakor pa so prejtele.

Zaštita kmetov in zadrug

Uredba o izpremembi in dopolnitvi uredbe o zaštiti kmetov pooblašča ministra za kmetijstvo, da izda pravilnik k tej uredbi, zlasti pa tolmačenje katere zadrúge je smatrati za kmetijskeke (zemljoradniškeke), torej za izzete zadrúge. Ni treba naglašati, da ni skoro nobene zadrúge, ki bi bila 100% kmetijska, t. j. da bi bili prav vsi člani kmetje, saj pri vseh sodelujejo tudi učitelji in drugi slanoji. Prav tako pa tudi ni nobene, ki ne bi imela med člani večjega števila kmetov.

Z zgoraj navedeno označbo kmetijskeke zadrúge tudi sicer ne bi bilo to vprašanje popolnoma pravično urejeno, ker bi se lahko dogodilo, da bi bili v eni in isti vasi nekateri dolžniki favorizirani, drugi zopet ne, dasi so vsi vzeli posejilo pri zadrúgah, samo s to razliko, da eni pri kmetijskih, drugi zopet pri obrtniško-kmetijskih zadrúgah, vsi pa so kmetje. Ni merodajen samo naslov posejilodajalca, ali gre za zadrúžni denarni zavod ali ne, marveč je merodajno njegovo poslovanje. Kriterij za presojo, ali pričuje eni ali drugi zadrúgi po uredbi dani privilegij ali ne, liči torej v tem, ali je zavod pri podeljevanju in izterjevanju dolgov postopal z d r u ž n o, t. j. v smislu splošnih zadrúžnih načel. Tako ugotovitev je pa seveda zelo zamudna in težka. Zato je tudi pravična formulacija o opredelitvi pojma »kmetijska« zadrúga skoraj nemogoča.

V zadnjem primeru se torej pojavljajo prav tiste težkoče pri opredeljevanju pojma »zemljoradniška zadrúga« kakor leta 1922, ko so bili razkrajani vsa svo državo trije člani arškega zakona o zemljoradniškem in zanatskim zadrúgam. Po obširnih debatah in intervencijah je bilo določeno da lahko dosežemo ugodnosti po navedenem zakonu one zadrúge, ki izpolnjujejo pogoje člena 76. točka 7 zakona o nep. sredst. davkih. Na ta način se je zakonodajalec opredelil, katere zadrúge smatra v onih krajih, kjer ne velja srbski zadrúžni za-

Vremensko poročilo

Številke za značbo kraja pomenijo 1. Čas opazovanja 2. stanje barometra 3. temperatura 4. relativna vlažnost v odstotkih 5. smer in brzina vetra 6. oblazinost 0-10 7. padavine v cm 8. vrsto padavin - Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo

20. februarja

Ljubljana 7, 769,2, -0,5, 86, 0, 0, —; Maribor 7, 765,3, 0,0, 80, W2, 0, —; Zagreb 7, 768,5, 1,0, 80, E1, 2, —; Beograd 7, 769,2, -2,0, 80, 0, 0, —; Sarajevo 7, 774,7, -13,0, 90, 0, 10, —; Skopje 772,5, -10,0, 90, 0, 3, —; Kumbor 7, 769,3, 5,0, 70, E2, 0, —; Split 7, 768,8, 6,0, 70, NE2, 2, —; Rab 7, 769,3, 6,0, 60, E2, 0, —; Rožarska Slatina 7, —, -4,0, 95, NW1, 0, —

Temperatura: Ljubljana 12,4, -1,2; Maribor 10,0, 0,0; Zagreb 12,0, 1,0; Beograd 9,0, -2,0; Sarajevo 9,0, -13,0; Skopje 9,0, -11,0; Kumbor —, 3,0; Split 14,0, 5,0; Rab —, 6,0; Rožarska Slatina 11,0, -6,0.

tenim kmetom, kolikor znesajo narasle a še ne plačane obresti. Te neplačane obresti znašajo samo za leto 1934 dobrih 8 milijonov Din. za vsa leta krize pa čez 30 milijonov. Ako pa zadrúgam nikakor ne bi bilo mogoče preskrbeti kredita, tedaj pa jim je treba nuditi vsaj to, da bodo one, ki imajo čez polovico vlog pri zaščitenih kmetih, dolžne izplačati vlagateljem samo obresti, odnosno oni odstotek, ki ga jim morajo plačati dolžniki.

Nadaljnje znižanje obrestne mere
Konferenca je ugotovila, da so z zadnjo uredbo maksimirane obrestne mere še vedno previsoke, odnosno da je glavni pogoj za normalizacijo našega gospodarskega življenja, da znižamo obrestne mere vsaj še za 1 odstotek. V ta namen je treba, da vlada še zniža maksimum pri vseh, tudi javnih denarnih zavodih, in sicer tako za posojila kakor tudi za vloge.

Slovenski premogovniki v preteklem letu

Po znatnem dvigu produkcije, ki je v novembru dosegla največji obseg v zadnjih dveh in tri četrt letih, so slovenski premogovniki v decembru preteklega leta zabeležili padeč takt pri produkciji kakor tudi pri prodaji. Produkcija je namreč popustila od izredno visokega stanja v novembru (130.653 ton) na 118.264 ton in je bila pri tem tudi nekoliko manjša nego v decembru prejšnjega leta, ko je znašala produkcija 121.352 ton; nazadovanje znaša torej nazaj prejšnjemu decembru 3088 ton ali za 2,5% (v novembru je bila produkcija za 15,5% večja nego v novembru prejšnjega leta). To nazadovanje produkcije je posledica precejšnjega padca prodaje v tem mesecu, kar je očitno pripisati milemu vremenu, ki je vladalo v decembru.

Razvoj v zadnjih letih.
Skupna produkcija slovenskih premogovnikov je bila lani po petletnem nazadovanju prvič zopet nekoliko večja. Skupaj je lani znašala produkcija slovenskih premogovnikov 1.239.866 ton, t. j. za 82.852 ton ali za 7,3% več nego v prejšnjem letu. Dosegli smo skoro produkcijo v l. 1932. Seveda pa pri tem zaostajamo za več nego 1 milijon ton v primeri z rekordnim letom 1929, ko je produkcija dosegla izredno višino 2 milijona 293.000 ton. Tudi prodaja je bila lani večja nego predlanskim in je znašala 1 milijon 149.351 ton, to je za 47.915 ton ali za 4,3% več nego v prejšnjem letu. Razvoj produkcije, prodaje in zalog (ob koncu leta) nam kaže naslednja zanimiva primerjava (v tonah):

1913	produkcija	prodaja	koncu leta
1913	1.587.000	—	—
1928	1.868.500	1.824.000	31.261
1929	2.293.400	2.086.000	61.187
1930	1.754.070	1.928.146	90.015
1931	1.562.060	1.433.146	94.879
1932	1.265.570	1.157.010	131.085
1933	1.157.014	1.101.436	83.822
1934	1.239.866	1.149.351	69.752

Prodaja premoga, ki je v novembru dosegla znatno količino 121.632 ton, je v decembru padla na 99.473 ton in je bila pri tem za 29.616 ton ali za 23% manjša nego v decembru prejšnjega leta. Zaradi nenadnega padca pri prodaji je produkcija presegala potrebno količino in so morali rudniki del produkcije dati na zalogo, ki so zaradi tega narasle od 59.581 ton ob začetku meseca na 69.752 ton ob koncu meseca.

Premogovniki so v decembru oddali železnici 48.794 ton (v prejšnjem decembru 50.765), od tega direktiji v Ljubljani 20.421 ton (27.028), brodarstvu 2045 ton (855), industriji 36.499 ton (32.840), od tega industriji v dravski banovini 25.348 ton (32.878), za hišno porabo 8076 ton (16.534), raznim strankam 3576 ton (7014), izvozi pa so 484 ton (1081). Kakor vidimo, je občutno nazadovanje nasproti prejšnjemu letu oddaja za hišno porabo in oddaja raznim strankam za skupaj 11.896 ton (za polovico) in oddaja industriji za 16.341 ton.

Povprečno število zaposlenega delavstva se je v decembru navzlic poslabšanju povponno povečalo od 5919 v novembru na 6092 delavcev (v decembru prejšnjega leta je bilo zaposlenih 6822 delavcev). Število izvršenih šihov pa se je pri povečanem številu delavstva zmanjšalo od 150.838 na 140.534, iz česar je razvidno, da je bilo delavstvo

Glede na to naj bodo izzete vse zadrúge, ki so osnovane na podlagi zadrúžnega zakona, vendar z naslednjo omejitvijo: Od zaščitenih kmetov lahko do jeseni izterjajo vse dospel obresti, ki jih določa lanska uredba. Proti tistim kmetiskim dolžnikom pa, ki s slabim gospodarstvom ali s prezadolževanjem slabšajo upnikov položaj in varnost danega posejila, pa naj bi smele zadrúge napraviti vse potrebne korake, da zaščitijo svoje interese, ki so glede na ustroj zadrúge obenem tudi interese članov-dolžnikov. Seveda se mora poskrbeti, da zadrúge svojega izjemnega položaja ne bodo zlorabile. Na tožbo prizadete dolžnika naj pristojno sresko sodišče odloči, ali je zahteva zadrúge upravičena ali ne. Možen naj bo tudi priziv na okrožno sodišče. Z ureditvijo tega pritožbenega postopanja bi se v polni meri zaščitil interes kmetijskih dolžnikov in preprečile event. zlorabe od strani zadrúg, kakor tudi od strani kmetov. Mnogo je namreč dolžnikov, ki bi lahko plačali, pa nočejo, nič manj pa takih, ki zapravljajo svoje premoženje v škodo zadrúg.

Znižanje obrestne mere kmetijskih dolgov bi spravilo zadrúge v nemogoč položaj. Prvič bi s tem postale pasivne že potrjene in objavljene bilance zadrúg, drugič bi pa zadrúge prenehale biti konkurenčne na denarnem trgu. Na tem pa nima interesa ne gospodarstvo, še manj članstvo zadrúg. Pogoj za tako znižanje je torej splošno znižanje obrestne mere za hranilne vloge vsaj še za 1 odst. in to pri vseh denarnih zavodih.

Borze

21. februarja
Na ljubljanski borzi so oficialni tečaji deviz v glavnem ostali neizpremenjeni, le deviza Trst je ponovno popuščala. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nespremenjeno 8.20-8.30, v zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v angleških funtih po 224.50, v grških bonih po 30 in v avstrijskih šilingih po 8.25. Na ljubljanski borzi je bil med efekti zaključek v Vojni škodi po 371.

Na zagrebškem efektmnetm tržišču se je Vojna škoda za malenkost popravila, in se je za kaso trgovala po 376 in 379 (v Beogradu po 378 do 377.50, za februar po 377 in 380, za mare po 374 in za julij po 381. Todotnostno Blairovo posojilo je nekoliko popustilo in je bilo zaključeno po 65. Promet je bil samo še v delnicah PAB po 252.

Devize.
Ljubljana. (Z višeto premijo 28,5 odst.) Amsterdam 1756.08-1769.95, Brusel 1024.56-1029.63, Curih 1421.01 1428.08, London 213.32-215.37, New York 4339.40-4375.72, Pariz 289.60-291.03, Praga 183.42-184.52, Trst 369.55-372.63, Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.20-8.30.

Zagreb. Amsterdam 2967.15-2981.75, Berlin 1756.08-1769.95, Brusel 1024.56 do 1029.63, London 213.31-215.37, Milan 369.55 do 372.63, New York kabel 4361.40-4397.72, ček 4330.40-4375.72, Pariz 289.61-291.03, Praga 183.42-184.52, Curih 1421.01 do 1428.08.

Curih. Beograd 7.02, Pariz 20.88, London 15.0475, New York 307.8750, Brusel 72.0750, Milan 26.05, Madrid 42.2250, Amsterdam 208.80, Berlin 123.8750, Dunaj 57, Stockholm 77.80, Oslo 75.60, København 67.15, Praga 12.9150, Varšava 58.0250, Atene 2.91, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaj v priv kliringu.) Beograd —, London 26.14, Milan 45.22, New York 53.92, Pariz 35.43, Praga 21.78, Curih 173.62, 100 S v zlatu 128 S pad.

Efekti
Ljubljana. Voja škoda 371 — 375 (371), 7% investicijsko 74 — 75, 7% Blair 65 do 66, 8% Blair 74 — 75, 4% agrarne 46-47, 6% begluške 65 — 66.

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda 376 — 378, za februar - julij 376 — 377, 7% investicijsko 74 — 76, 7% Blair 65 — 66, 6% begluške 65.25 bl.; delnice: Narodna banka 520 den., Priv. agrarna banka 250 do 251, Trboveljska 121 — 125.

Beograd. Voja škoda 378 — 378.50 (378), 377.50, za mare 378 — 378.50 (378), 7% investicijsko 75.75 — 75 (75.75), 4% agrarne 46.50 — 47.25 (47.25), 6% begluške 66 do 66.25 (66.25), za mare 66 — 66.50 (66.25), 8% Blair 73 — 74.50 (73.50), 7% Blair 65 do 66, 7% Drž. hipotekarna banka 69.50 do 71, Narodna banka 5350 — 5450 (5350), Priv. agrarna banka 257.50 — 259 (257).

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 13.15, Državne železnice 24.20, Trboveljska 14.85, Alpi-Montan. 10.90, Sečerača 14.25.

Blagovna tržišča

2170
+ Chicago. 21. februarja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 97.375, za julij 90.8750; koruza: za maj 86.3750, za julij 81.1250.

+ Ljubljanska borza (21. t. m.) Tendence za žito stalna. — Nudi se (vse franko ukladatna postaja): pšenica, baška 79 kg, po 135 — 138, banatska 87 kg težka po 132 — 133, oves: bosnanski 105 — 110; koruza, baška po 77.50 — 80; banatska po 75 — 76, moka, baška in banatska 50c po 215 — 235, baška 5c po 200 — 220; baška 5c po 180 — 200; otrobi: baški dobeli 105 — 110.

+ Novosadska blagovna borza (21. t. m.) Tendence je bila mirna. Promet slab. Pšenica: baška poliska in slavonska 130 do 132, baška in sremska 124 — 126, banatska 121 — 126 — Rž: baška 122.50 do 125 — Ječmen: baški in sremski, 65.66 kg 120 — 122.50, jari, 67.68 kg 132.50 137.50. — Koruza: baška in sremska 68-69; banatska 65 — 66 — Moka: baška in banatska 50c in 50c 105-217.50, 5c 175-197.50; 5c 155 — 177.50; 5c 137.50 — 150 5c 112.50 — 117.50, 5c 82.50 — 87.50 Otrobi: baški in sremski 82 — 84; banatski 81-83. — Pšič: baški in sremski beli 132.50 do 137.50.

+ Budimpeštanska termiska borza (21. t. m.) Tendence slaba. Pšenica: za mare 16.64 16.65 za maj 16.98 — 16.99; koruza: za maj 11.71 — 11.72.

Šahovski turnir v Moskvi

Drugo pismo Vasje Pirca iz Rusije & Zelo veliko zanimanje za šah, igra z veseljem in zanosom

Moskva, 16. februarja.

Pred turnirjem sta Capablanca in Flohr še enkrat okusila moč tukajšnjih šahistov v simultanih produkcijah. Dne 12. t. m. je igral Capablanca v Leningradu in dosegel za tukajšnje prilike časten rezultat +10, -11, = 9 za nasprotnike. Istočasno je igral Flohr v Moskvi. Vzel si je kar 50 nasprotnikov, kar je z ozirom na moč igralcev vsekakor preveč. Po več ko 12 urah je Flohr dobil 12 partij, izgubil 20 in remiziral 18.

V četrtek se je z otvoritvenim banketom in žrebanjem začel turnir. Pri žrebu smo dobili sledeče številke: 1. Romanovski, 2. Löwenfisch, 3. Rjumin, 4. Botvinnik, 5. Alatorcev, 6. Goglidze, 7. Lisicyn, 8. Ragozin, 9. Pirc, 10. Kan, 11. Dr. Lasker, 12. Bogatyrčuk, 13. Čečover, 14. Lilienthal, 15. Flohr, 16. Rabinovič, 17. Spielmann, 18. Capablanca, 19. Menšikov, 20. Stahlberg.

Ze ves teden pred turnirjem so prinašali vsi tukajšnji listi dolge članke o turnirju. Zanimanje med publiko je že pred začetkom doseglo za nas nepojmljiv obseg. 300 tisoč ljudi je želelo kupiti vstopnice za turnir. Seveda ni bilo mogoče vsem ustreči.

Včeraj smo igrali prvo kolo. Ogromna, krasna palača skulpturnega muzeja je bila od restavracije v podzemlju do igralnih dvoran v prvem nadstropju nabito polna šahistov - gledalcev. Spočetka se je bilo še mogoče gibati med temi masami, po 6. uri, ko končajo uradi in tovarne delo, pa je postalo že skoro nemogoče. Baje je bilo večeraj 6000 ljudi pri turnirju. Seveda niso mogli vsi v igralno dvorano, mnogi niti ne več v poslojpe.

Skulpturni muzej so morali preurediti za turnir. V krasnih dvoranah, kjer igrajo, stoji povsod ob stenah najrazličnejši kipi, kar ustvarja za turnir prav posebno razpoloženje. V glavni dvorani se igra šest partij v dveh delih po 3, v stranski so samo 4 partije. Na vzvišenih odrih so postavljene šahovnice za mojstre. Za vsako partijo pa je ogromna demonstracijska deska, na katero se sproti prenašajo igralne poteze. Vsi gledalci se seveda težko premorejo do partije, ki jo želijo videti, toda na demonstracijskih deskah je vse partije prav lahko zasledovati. Publika sledi bojem z neverjetnim zanimanjem. Na demon-

stracijski deski nad mojo partijo na primer so prenašali poteze nekaj časa nekoliko počasi. In že je nastal med publiko nemir, glasni medklici so se slišali, dokler ni bil nedostatek odpravljen.

Dr. Emanuel Lasker, ki je bil svetovni šahovski prvak od l. 1894. do 1921.

Ko prihajajo mojstri k igri, jih že sprejme buren aplavz. Zlasti so popularni tu Lasker, Capablanca, Botvinnik in Flohr. Ob pol 5. uri, z malo zamudo, se je začel prvi dan igre. Že po nekaj potezah se prepričamo, da bomo imeli z domačimi mojstri težko delo. Vsi so dobro pripravljani, povrh pa še igrajo z ogromno ambicijo in elanom, saj vedo, da sledi stotisoči šahistov tukaj z največjim zanimanjem, tako rekoč vsaki njihovi potezi! — Ze čez eno uro se oglasi iz sosedne dvorane burno

ploskanje in vzklikanje. Spielmann je proti Botvinniku začel v teoretično varianto, skrbna analitična priprava je opravila svoje delo in že po 10. potezah je moral Spielmann kapitulirati. Sledi remis med Lilienthalom in Lisicynom. Mladi madžarski vlemojster ni opravil ničesar proti nam skoro neznanemu nasprotniku. Löwenfisch kmalu nato po pravilih raztrga damsko svetovno prvakino gđ. Menšikovo. Uspeh za uspehom za domačine! Serijo prekine šele Flohr, ki v krasnem stilu porazi Goglidzeja, prvaka Tiflisa, živahno odobravajo priča o simpatijah, ki jih Flohr tu uživa. Kmalu nato zopet vihar navdušenja iz sosednje dvorane: Capablanca je zaradi nepazljivosti prišel v veliko časovno stisko, pokvaril je svojo boljšo pozicijo proti Rjuminu in izgubil v že brezupnem položaju s prekoračenjem časa. Med tem se končajo tudi nekatere druge partije. Rabinovič lepo porazi Alatorceva, Ragozin remizira s Čečoverom in tudi partija Pirc : Bogatyrčuk konča neodločeno. V otvoritvi je stal Bogatyrčuk precej slabo, pozneje je zaradi svoje nepazljivosti prišel celo v boljše končnico. Tu pa je zopet popustil in se je moral še nekoliko boriti za remis. Zvečer sta ostali samo še dve partiji. Lasker - Kan in Romanovski - Stahlberg. Stari Lasker je kljub velikemu fizičnemu naporu izdržal do konca, srečno izplaval, — v svojem znanem taktičnem slogu — iz izgubljene pozicije in — dobil. Romanovski je stal ves čas nekoliko bolje in ko je Stahlberg še slabo igral končnico, so imeli sovjetsko-ruski mojstri eno zmago več. Skupno smo danes inozemci dosegli proti domačinom 3 točke iz 8 partij. To za enkrat res ne daje velikih izgledov za turnir, v nekaj dneh pa bomo formo skoro gotovo že popravili. — V prvem kolu se je videlo, da igra s polno močjo razen sovjetsko - ruskih mojstrov trenutno samo Flohr. Morda se iz tega že danes lahko sklepa na končni rezultat.

Turnirski program je fiksnar sedaj tako, da so 15., 16., 17. in 18. februarja igralni dnevi, 19. se igrajo prekinjene partije, 20. je prost dan. V istem redu se vrste igralni in prosti dnevi do 14. marca, ko se igra zadnje kolo. Igralni čas je od 16. do 21. ure in 22. do 24. ure. Za prvih 37 potez imamo 2 in pol uri časa, za vsakih nadaljnjih 15 pa po 1 uro.

Peš skozi sibirsko tundro

Strahoviti doživljaji ruskega pilota Golubjeva — Osemnajst dni življenja ob drevesni skorji

Sele zdaj se pričena jasni skrivnost okoli tri tedne pogrešanega ruskega letalca Golubjeva, ki je s'artal v petek, 1. februarja iz Lezokovska proti Arhangelsku, kamor pa ni došel, zaradi česar so poslali za njim devet, deloma s smučmi opremljenih letal ter več čigujih patrui, ki so iskale Golubjeva kakšnih štirinajst dni brez najmanjšega uspeha po gozdovnih kompleksih v okolici Arhangelska. Sporočilo, ki prinaša nekoliko jasnosti glede letalčeve usode, je poslal v svet šele neki ribič, ki je slučajno opazil tavajočega letalca in ga prepeljal k ljudem.

Golubjev in njegov spremljevalec sta med poletom zašla v snežni vihar, v katerem se jima je na letalu pokvaril brzomer. Zaradi tega je bil Golubjev primoran pristati na ne popolnoma zamrznem terenu sredi močvirja. Pri spuščanju na zemljo se je letalu zlomil propeler. Pilotov tovariš Kuznecov je bil tako ranjen, da so ga morali pustiti pri letalu v tundri, Golubjev in njegov spremljevalec pa sta celih osemnajst dni blodila skozi močvirje in

dvijino ter sta na tem potu prestala strahote, ki se ne dajo opisati.

Zivila, ki sta jih vzela s seboj na pot, so se kmalu tako skrčila, da jima je grozila smrt zaradi lakote. Njun glad je bil tolik, da sta v obupu trgala skorjo z dreves in jo prežvekovala, da bi vsaj za silo utešila občutek lakote. Po dolgem tavanju sta uzrla samotno kočjo blizu naselbine Išma, kjer se je slučajno mudil neki ribič. Golubjev ga je poklical ter mu povedal, kaj naj sporoči v svet. Označil je kolikor mogoče natančno kraj, kjer leži ponesrečeno letalo v blatu sredi močvirja in prosil, naj pošlje ruska vlada pomoč Kuznecovu, ki je medtem morda že opešal v pričakovanju pomoči. Ruska vlada je eno uro potem, ko je dobila obvestilo, poslala iz Arhangelska proti kraju nesreče letalo z živili in zdravili, vendar ni prišlo. Golubjev in njegov tovariš ležita bolna in izmučena v nekem samotnem naselju in čakata, da si za silo opomoreta, nakar se bosta vrnila domov.

Hauptmann — še enkrat

Proces bodo obnovili 28. marca — Reilly ne bo več branil obsojenca — Ameriško podzemlje grozi guvernerju New Jersey

Hauptmann (v sredi) s svojima braniteljema. Na levi Reilly, na desni Fisher

Iz ameriškega Trentona poročajo, da je pristojno vzklčno sodišče ugodilo pritožbi Hauptmannovih braniteljev za obnovo procesa. Postopek proti Hauptmannu, ki je bil zaradi ubravljanja in umora Lindberghovega sinčka obsojen na smrt na električnem stolu, se bo vršil še enkrat od začetka do kraja. Istočasno je bila odgojena izvršitev smrtnih kazni, ki bi se imela izvršiti nad obsojencem v začetku druge polovice meseca marca.

Vzklčna obravnava se bo začela 28. marca t. l. Hauptmannova bosta ob tej priliki zagovarjala branitelja Lloyd Fisher in James Pope, ki sta fungirala kot njegova zagovornika že v prvotnem procesu v Flemingtonu. Novi postopek pojde popolno-

ma na državne stroške, ker je Hauptmann izjavil, da nima več sredstev za sodno obravnavo. Med Reillyjem in Fisherjem je prišlo zaradi nazorov o vzklčni obravnavi do nesoglasij. Reilly je hotel razpravo zavleči, Fisher pa je bil za takojšnje nadaljevanje in je uspel.

V zvezi s to afero poročajo še neko zanimivo podrobnost iz Amerike. Guverner države New Jersey Harold Hoffman, ki ima pravico pomilostiti Hauptmanna, je prejel iz Washingtona svarilo, v katerem mu ameriško podzemlje zagotavlja smrt, če ne bo Hauptmann pomilosten do 27. februarja. Medtem pa je že bila določena vzklčna obravnava, ki bo ameriške živce še nekaj časa nasikala s senzacijami.

Kralj dobi hišni ključ

Angloški kralj Jurij V. dobi letošnjo pomlad prvič v svojem življenju ključ za svojo lastno hišo, za Tower, v katerem so shranjene kraljeve insignije. Te ključke izročajo drugače vsak večer »Towerskemu poročniku« s staro ceremonijo, in sicer mu jih izroči telesi gardist kralja v spremstvu straže z nasajenimi bajoneti. Poročnik mora zaklicati: »Kdo tu?« in ko prejme odgovor: »Kraljevi ključki,« reče: »Bog čuvaj kralja!« in prejme ključke. Ob priliki svojega srebrnega jubileja pa bo ključke sprejemal kralj sam.

Byrdovi dolgovi

Admiral Byrd, ki se je ustavil na poti z Južnega tečaja proti Ameriki v Wellingtonu na Novem Zelandu, je izjavil, da ga zelo težijo dolgovi, ki jih je ostavil v Združenih državah. Ti dolgovi znašajo 10.000 funtov šterlingov in raziskovalec bo moral napeti vse sile, če bo hotel zadostiti upnikom. Glede gradiva, ki ga je nabral na svoji zadnji odpravi na Južnem tečaju, je dejal, da bo zahtevala njegova predelava dve leti časa. Odkritja pa so povsem znane vrednosti in brez praktičnega pomena. Obe ladji Byrdove ekspedicije bosta dospeli v newyorško pristanišče šele proti koncu aprila.

Novi popusti

na italijanskih železnicah

Italijanskih železnic bo uvedlo nove železniške ugodnosti za inozemske potnike. Za inozemce bodo izdajali posebne vozovnice, ki veljajo štirinajst dni. Potnik s vozovnico se bo smel voziti v času svoje veljavnosti neomejeno z vlakom.

Predor pod vodo

Japonski prometni minister je odobril načrt za gradnjo podvodnega predora med otokoma Hondo in Kiušiu. Predor bo meril v dolžino 10 km ter bo vezal mesti Moji in Siminoseki. Gradbena dela so preračunana na štiri leta. Stroški bodo znašali 18 milijonov jenov.

Ceneni poljubi

Neka starejša dama v Lexingtonu (Kentucky) je tožila svojega zaročenca in je zahtevala odškodnino za 400.000 poljubov, ki mu jih je dala v dobi več let trajajočega zaročenega stanu. Sodišče je proučilo tožbo in prišlo do zaključka, da ima ženin plačati prevarani nevesti za 400.000 poljubov 4000 dolarjev odškodnine.

Hitlerjeva bolezen

Nemški kancelar in državni načelnik Hitler je dalj časa boleha na obolenosti v grlu. Čeprav ga zdravijo odlični specialisti, se državnikovo zdravstveno stanje noče izboljšati. Kancelarja leči, kakor svojčas Hindenburga, znani kirurg prof. Sauerbruch.

Ločitev zakona Paula Zsolnaya

Dunajsko sodišče je zadnje dni izreklo ločitev zakona znanega založnika Paula Zsolnaya. Ločitev je bila izrečena v sporazumu z možem in ženo. Zsolnaya soproga je hči skladatelja Gustava Mahlerja, znana v dunajski družbi kot odlična dama, ki ima veliko naderjenost za vse pango umetnosti. Zsolnay je bil z Mahlerjevo oženjen pet let.

A NEKDOTA

Angleški kirurg Abernethy je bil znan po svojih kratkih vprašanjih in odgovorih. Nekoč je pa dobil pacientko, ki mu je bila kos. Prišla je z oteklo roko in med njima se je »razvil« sledeči pogovor: »Ožgana?« — »Stisnjena!« — »Obkladke!« Drugi dan je prišla znova. »Bolje?« — »Slabše!« — »Obkladke!« Dva dni pozneje je spet prišla. »Bolje?« — »Zdraval Honorar!« — »Zastonj! Vi ste najpametnejša ženska, kar jih poznam.«

VSAK DAN ENA

»Vi ste pisatelj? Kaj pa pišete, prosim?« »Pišem pismo očetu, naj mi pošlje denarja.«

Porodi v Italiji padajo

Polom prizadevanja za porast prebivalstva

Znano je, kako se Mussolini trudi, da bi dvignil število prebivalstva v Italiji in kako si je v ta namen izmislil »bitko« svoje vrste, v kateri hoče z nagradami rodovitnim materam, z davki na samsce in podobnimi, dovolj znanimi ukrepi ostati zmagovalce. Bitka se vrši z vso vnostjo, fašistične instance sodelujejo na vse pretege, toda kakor pri vseh dosedanjih Mussolinijevih »bitkah«, morajo tudi tukaj priznati porazen nucep.

L. 1922, ko je fašizem prišel na krmilo, je znašalo stanje porodov na tisoč prebivalcev v Italiji 12,2. Italija je bila med prvimi deželami, kar se tiče letnega porasta prebivalstva. Od tedaj je šlo polagoma, toda nevdružno navzdol. Danes znaša število porodov na tisoč prebivalcev že 9,8, v 12 letih je Italija na ta način izgu-

bila 2,4 milijona novih zemljanov. Na čelu 22 velemest, ki izkazujejo vsa presežek smrtnih primerov, so Genova, Turin, Florenca in Bologna, tudi Trst je tu med prvimi mesti. Povsod število porodov nazaduje, boljše sliko kažejo samo južne pokrajine, edino v novi Littoriji pa je takšna, kakor si jo žele fašistični mogotci. Pri tem pa je treba pomisliti, da je Littoria torišče, ki si ga je fašistični režim izbral za specialne eksperimente, ki za druge italijanske predele nimajo nobenega pomena. Nekakšno »vzorno posestvo« med vsemi ostalimi nevzornimi.

Vsekako mora režim priznati, da je Mussolinijeva demografska politika doživela polom, statistika govori dovolj jasno. Da dela to vladi velike skrbi, je umevno samo po sebi.

Proti Afriki...

Mussolini objema enega izmed poveljnikov italijanskih čet, ki odhajajo iz Rima proti Abesiniji

Točno plačaj »Jutro« naročnino Varuj svojem zavarovalnino

MNOGI NE VEDO...

da teče »cestni tekač«, ki živi na jugozapadu Zedinjenih držav, hitreje nego konj; da je mogoče iz meda pridelati izvrsten kis (žal pa niti slabega meda iz kisa); da je na Galapaškem otočju več nego 2000 ognjeniških žrel; da so imeli v Krochvicu pri Dječinu majhen zoo, ki so ga morali pred dvema letoma po silo prodati. Pri tem so v listih ponujali kletke, med njimi tudi levo kletko, ki se da uporabiti tudi kot svinjake; da smatrajo Indijanci iz rodu Bella Coola v Kanadi pravilnice in bajke za družinsko last in da si mladi možje tam bolj želijo deklet z bogatim zakladom tega blaga nego lepih in imovitih deklet.

Alkimist se zopet oglaš

Dunikowski ponuja francoski vladi svoje odkritje o smrtnih žarkih, če revidirajo njegov proces zaradi goljufije

Pred nekoliko leti je vzbujala veliko pozornost afera poljskega inženjerja in alkimista Dunikowskega, ki je trdil, da

Dunikowski pri delu

zna manjvredne snovi z obsevanjem spreminjati v zlato. Ker si je pa moč zlato pridobival pred vsem iz žepov lahkovernih financirjev, se ga oosodili kot sleparja.

Zdaj poročajo pariški listi o ponovnih, baje senzacionalno uspeših poskusih, ki jih je izvršil Dunikowski v svoji vili v Remu in znani gospodarstvenik na pravni fakulteti prof. Truchey izja »Journalde, da bi bilo treba njegovo delo za pridobivanje zlata prepovedati, ker bi lahko imela nedogledne gospodarske in socialne posledice.

Poskus se je izvršil ob prisotnosti pariškega odvetnika Legrandina in sodnega izvedenca Bona. Bon je sam prinesel za eksperiment potrebno zemljo s seboj in je tudi sam opravil vse manipulacije ob aparatu Dunikowskega, da bi ne bila mogoča kakšno goljufija. V zemlji je bilo toliko zlata, da bi ga po najboljših sistemih pridobivanja ne izveliki več nego nevidno količino. Ob koncu poskusa ga je pa bilo dosti več, za glavo bučke. Dunikowski je izjavil, da njegov način neprimerno pospeši proces nastajanja zlata, ki se drugače vrši v naravi. Na podlagi tega poskusa hoče odvetnik doseči da se svoječasi proces proti Dunikowskemu revidira, a Dunikowski sam pravi, da bi v tem primeru izdal francoski vladi tudi svoje odkritje o smrtnih žarkih, ki so sposobni v svojem območju sežgati vsakega človeka.

Naloge tiska

Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je govoril v radiu o nalogah tiska.

Funkcije tiska so po njegovih izjavanjih javna služba državi in ljudstvu, ta služba zahteva sicer načeloma svobodo, ki pa nikakor ni istovetna s samovoljo in anarhijo. Ena izmed temeljnih nalog časnikarja današnjih dni naj bo poštena in nepristranska informacija čitateljev. Ta naloga bodi zvezana z neko mero življenjske izkušnje in spoznanjem, da nismo sami na svetu, da ne moremo sami odločati o svetu in da smo v veliki meri odvisni od njega. Pri vsem spoštovanju lastnega narodnega in državnega dostojanstva ter naših pravic moramo najti harmonično uravnovešenost med lastnimi koristmi in pravicami ter koristmi in pravicami drugih narodov.

Druga prav tako važna časnikarjeva naloga je njegovo poslanstvo kot vzgojitelja in oblikovalca. Tudi tu je treba imeti jasen čut za domače kakor tuje moralne, politične in prosvetne ideale. Ta zavest vodi časnikarja do pozitivnega graditeljskega dela.

Španske citrone je pobral mraz

Mraz, ki je trenutno pritisnil vzdolž španske obale Sredozemskega morja, je uničil okoli 40.000 stotov citron. Slana je napravila na plantažah citron takšno škodo, da ne bo sadu celi dve leti. Španska vlada cenil škodo na dva milijona pezov.

Konec gumovk v Nemčiji

Nemška vlada je izdala odlok, ki ukinja rabo gumovk v policijski službi. Gumovke morajo vsi policijski nameščenci vrniti občinam, ki jih bodo poslane posebni centrali, ta pa jih bo dala predelati za drugo rabo.

Elektrika iz morja je padla v vodo...

Kakor poročajo francoski listi, se je znani raziskovalec Claude dokončno odpovedal svojemu načrtu, da bi pridobil električno energijo iz temperaturnih razlik med višjimi in nižjimi oceanskimi plastmi. Njegovi prvi znameniti poskusi pri Havani so se izjalovili zaradi tehničnih težkoč pri pogrezanju cevja, ki naj bi globinsko vodo spravljalo na površino. Njegovi novi poskusi ob brazilski obali so se izjalovili zaradi istih ovir.

SPORT

Zadnji dan prvenstva FIS

Smolej se je odlično plasiral na desetem mestu kot drugi Srednjeevropec

Tatraska Poljanka, 19. februarja.

Z ozirom na slabo vreme — močan vihar, ki je zamedel vso že trasirano progo za 50 km — je bila tekma na 50 km prelozona s ponedeljka na torek. Danes zjutraj nas zbudi krasno toli zaželjeno sonce, ki se nam je bilo skrilo za ves teden. Kar prerojeni smo bili s tem pozdravom — boljše volje smo vsi postali. Gripa, ki tare že par dni skoro vso našo ekipo, je popustila. Edino tresh se še noče usmiliti, in to našega dobrega »botra« Gnidovca, Dečmana in Baebierja, ki je pa že skoro dober. Ostali so že dobri, to se pravi boljsega zdravja...

Za današnji 50 km tek smo nameravali poslati v boj Janšo, Bervarja, Smoleja in Knapa — še večeraj nismo vedeli, kdo bo sploh sponosen za tako hud tek. Skoro vsa četvorica je imela termometer pod pazduho, edino Janša in Smolej sta kazala normalno temperaturo, drugima dvema pa je bil odsvetovan start.

Tako sta startala danes v St. Smokovcu samo Janša in Smolej. Proga sama je vodila skoro po vseh večjih letoviških Visokih Tater, s St. Smokovca — nad Tatr. Poljanko proti Strbskemu Plesu pod električno železnico nazaj, pod vsemi letovišči v močnem vzponu proti Tatr. Lomnici, kjer je zavila zopet nazaj v vzponu proti St. Smokovcu. Vreme je bilo idealno, kakršnega si je bil vsak tekmovalce želel pred tednom zelo želel. Start se je izvedel ob 9. Janša je startal s številom 109. Smolej pa s številom 128. Že pri 8 km v višini Tatr. Poljanke, kjer smo Jugoslovenci imeli svoje ljudi razmeščene, sta se Janša in Smolej zelo dobro držala (slednji 2 min. boljše). Obadva sta se oprljala dveh dobrih sotekmovalcev Janša je sledil Nurmeli, Smolej se je pa krčevito držala Englund. Takoj nam je bilo jasno, da bosta danes oba naša tekmovalca dala svoj maksimum in dosegla častno mesto.

Svedi, ki so se do danes prav nesrečno borili s svojimi severnimi konkurenti, so izgledali danes bolj sveži in sploh jim je boljše šlo kot Norvežanom in Fincom. Posebno Englund, ki je v početku prav močno vlekel našega Smoleja, je imel na vseh kontrolah najboljši čas. Tudi Karppinen (Finska) se je od kontrole do kontrole zboljšal.

Pri 20 km, kjer smo imeli pripravljena za naše tekmovalce okrepčila, sta bila Smolej in Janša skoro s istim časom, čeprav sta jima Nurmela in Englund sušale. Takoj smo izračunali, da sta oba veliko boljše po času od Musila in Stehlika (C. S. R.); v dobru volji sta šla zopet po progi. Maža jima je dobro služila.

Takoj se podamo na cilj v St. Smokovec, ker smo pričakovali od obeh naših zastopnikov dobre čase in lepo uvrstitve v močni mednarodni konkurenci.

Janša zlomil smučko

V St. Smokovec smo pa dobili telefonično sporočilo, da je naš dober Janša izstopil, ker si je zlomil smučko. Zlostani smo bili tega sporočila, imel je že tedaj zelo dober čas, ki je bil za pol minute boljše od Smoleja.

Nastop boksačev

Nedeljska boksaška manifestacija v Delavski zbornici je imela velik uspeh. SK Slovan, katerega vodi večja roka dr. Perkova, nam je predstavil četo mladih boksačev, ki ne zadržajo za starejšimi rutiniranimi boksači iz Maribora. Slovanovci so pokazali, da se jih pripravljajo in delajo. Nastop je bil uspešno izveden, organizacija dobra, publika zadovoljna.

Prva sta nastopila Škof proti Aplenu, oba Slovan. Pokazala sta dokaj dobro borbno. Škof je starejši boksač in je nekoliko nadkraljeval Aplenu, ki je talentiran in je šele pred kratkim začel gojiti ta sport. Manjkata mu predvsem vztrajnost in predvornost.

Drugi par Bisko proti Seunigu, oba Slovan. Zmagal je Seunig, kateremu je do zmage pripomogla borbenost. Navaditi se bo moral bolj preciznih in čistih udarcev. Biško se odlikuje po močnih udarcih, ki so pa prepočasni in redki.

Po teh dveh parih je sledil dvoboj med Svobodo, Maribor in Slovanom. Najprej so se predstavili vsi v tem dvoboju nastopajoči atleti, Svoboda pod vodstvom g. Rottmanna v postavi Lovišček (Carnera), Štrukelj, Senekovič, Slovan Heller, Pavlič, Soklič. G. Rottmann je predal s primernimi besedami načelniku tekočletske sekcije g. Hellerju spominsko zastavico.

Dvoboj se je pričel z nastopom atletov iz lahke teže. Senekovič, Svoboda, proti Sokliču, Slovan. Senekovič nekoliko lažji od Sokliča, je ta svoj minus nadoknadil z odlično tehniko, s preciznimi udarci. Sokliču manjka harmonija med rokami in nogami. Po točkah je zmagal Soklič.

V srednji kategoriji sta nastopila Štrukelj za Svobodo, Pavlič za Slovana. Takoj v začetku se je videlo, da je ta borba sigurna stvar Štruklja. Pavliču manjka vztrajnosti in v gotovem trenutku borbenosti. Dokaz, da je bil vreden nasprotnik, je to, da se je marsikatera runda končala v tesnem razmerju za Štruklja. Zmagal je Štrukelj.

Polteška kategorija Lovišček, Svoboda, proti Hellerju, Slovan. Lovišček težji od svojega nasprotnika, že plasiran na drž. prvenstvu, je naletel na enakovrednega nasprotnika. Borbo so motili pogosti chinchi. Prva runda neodločena, druga za Hellerja, tretja za Carnero, nato četrta in peta neodločena. Najbrže bi oba boksača proti drugima nasprotnikom bolje pokazala svoje zmognosti ki jih v tej borbi nista razvila. Borba je ostala neodločena.

Borbe so trajale po pet rund. Sodila sta dobro g. Vrhnovnik v ringu in pri gongu g. Rottmann. Sledil je še nastop rokoborcev Ilirije. Med njimi sta se odlikovala Gorjanc in Kokalj. Sodil je g. Vrešič.

Službene objave LNP

(Dalje s seje p. o. 8. februarja.)

Izrebrani pari in termini podsaveznega prvega razreda: 3. marca: Svoboda - SK Maribor v Mariboru. 10. marca: Rapid - SK Celje v Mariboru. 17. marca: Zelezničar - Ilirija v Mariboru. 24. marca: Svoboda - Čakovečki SK v Ljubljani. 31. marca: Svoboda - Čakovečki SK v Mariboru. Ilirija - Rapid v Ljubljani, 25. marca: Zelezničar - SK

Smolej edini še na progi

Še edina nača, ki nas teši, je Smolej — njegov čas je odlični v Tatr. Lomnici. Boljši od vseh Srednjeevropevc razen švicarskega prvaka Ogija, ki ima 5 minut boljše čas. Zelo nestrpni smo bili na cilju v pričakovanju prvih tekmovalcev.

Kot prvi se prikaže med gosti kordon občinstva številni. Šved Viklund, burno pozdravljen, čas 4:38.24 je pričel, da je bila proga precej težka in naporna. Zbali smo se za našega Smoleja, ali bo izdržal tempo.

V cilju prihajajo v začetku sami severnjaki, ki so izborni tekli. Presenečenje občinstva je povzročil zgodni prihod številni (Englund - Švedska), kateremu so viharno odobrvali. Nato prišle Karppinen (Finska) na cilj s številom 119. Sledi nekaj Čehov, nato Hatten (Norve) 112. In tako se prikaže naš izborni Smolej v številu 128. Burno je bil pozdravljen od občinstva, ki je takoj opazilo izborni placement Jugoslovencev.

Rezultati

1. Englund (Švedska) 4:14.23, 2. Karppinen (Finska) 4:26.42, 3. Brodal (Norve) 4:32.31, 4. Husu (Finska) 4:34, 5. Ogi (Švica) 4:35.32!! 6. Matsbo (Švedska) 4:35.36, 7. Viklund (Švedska) 4:38.24, 8. Hatten (Norve) 4:38.25, 9. Moritz (Švedska) 4:43.36, 10. Smolej (Jugoslavija) 4:45.36!!, 11. Müller (Švica) 4:49.39, 12. Koldovsky (CSR) 4:50.35, 13. Karpil (Poljska) 4:53.28, 14. Musil C. (CSR) 4:55.18, 15. Vestad (Norve) 4:59.36.

Startalo je 59 tekmovalcev. Na cilj jih je prišlo 42. Rezultat našega Smoleja je odlični, če pomislimo, da smo živeli teden dni — kot v bolnici... Vsi z gripo... Plasil se je kot drugi Srednjeevropec.

Največji uspeh naših v inozemstvu do danes

Vsi so hvaležni našemu dragemu, tihe-mu, izbornemu sportniku Franju Smoleju za njegov izborni tek. »Zrinile se je med Norvežani, Švedi in Finci, prekosil vse Poljake, Čeha, Avstrijce in nemške Čeha, ki predstavljajo že danes mednarodni razred v teku.

Veliko škodo in smolo obnem smo imeli v tem, da si je Janša zlomil smučko v trenutku, ko mu je najbolje šlo. Imel je boljše čas kot Smolej in upali smo, da se bo tudi on uvrstil med prvo desetorico najboljših. Ali sreča nam ni nikoli v celoti naklonjena. Z lepim vremenom so se torej tudi uspehi naših izboljšali. Danes smo šele zmogli ugotoviti koliko boljše bi se vsi lahko uvrstili pri letošnjih FISih tekmovaljih, ako bi nam bilo vreme naklonjeno.

Skakalnica v Planici

Na večerajšnji seji FISe je bilo govora o skakalnici v Planici. Sklenjeno je bilo, da se ne bo vodstvo FISe nič protivilo izvedbi velike mednarodne tekme v Planici. Vsi povabljeni inozemski (Norvežani) skakači bodo dobili »licenco«, če bo le mogoče. Edino za pridrevite FISe, niso dovoljene skakalnice preko 70 m.

Maribor v Mariboru, 31. marca: Hermes: SK Maribor v Ljubljani, Rapid: Zelezničar v Mariboru, 7. aprila: Ilirija: Čakovečki SK v Ljubljani, Svoboda: SK Celje v Mariboru, 14. aprila: Rapid: Hermes v Mariboru, SK Celje: Čakovečki SK v Celju, 28. aprila: SK Maribor: Ilirija v Mariboru, Hermes: Zelezničar v Ljubljani, 5. maja: Svoboda: Hermes v Mariboru, Ilirija: SK Celje v Ljubljani, 12. maja: Zelezničar: Čakovečki SK v Mariboru, Ilirija: Hermes v Ljubljani, 19. maja: SK Maribor: SK Celje v Mariboru, 26. maja: Rapid: Čakovečki SK v Mariboru, Hermes: SK Celje v Ljubljani, 30. maja: Zelezničar: Svoboda v Mariboru, 2. junija: SK Maribor: Rapid v Mariboru, 16. junija: Zelezničar: SK Celje v Mariboru, 20. junija: Svoboda: Rapid v Mariboru, 23. junija: SK Maribor: Čakovečki SK v Mariboru, 30. junija: Svoboda: Ilirija v Mariboru.

Opozarjajo se klubi, da bodo v slučaju državnega tekmovalja terminu in Ljubljani korigirani, v kolikor bodo zasedeni s tekmi za državno prvenstvo.

Začetek prvenstvenega tekmovalja v Mariboru se je določil za 3. marec, ker se mora v Mariboru odigrati 19 tekem, to je 19 terminov ter mora biti prvenstvo zaključeno do 1. julija 1935.

Ponovno se pozivajo klubi, da takoj pošljejo podsavcu po en komad klubskega znaka v smislu tozadavnega sklepa JNS. Tajnik II.

Službeno oo. LNP v Trbovljah. Obveščajo se vsi klubi na področju oo. Trbovlje, da bo seja 25. t. m. ob 18. v gostilni Povše.

Mednarodna tekma SK Ilirije v smučarskih skokih odgoda. Zaradi neugodnih snežnih razmer je smučarska sekcija Ilirije odgoda mednarodno tekmo v skokih v nedeljo 24. t. m. v Mostecu. Ako se bodo snežne prilike popravile, bo določen nov termin.

Smučki tek za prvenstvo Tehn. srednje šole. V nedeljo se je vršil v Logatcu tek na 10 km za prvenstvo TSS pod vodstvom g. prof. inž. Škofa. Prvotno mišljena 18 km dolga proga v okolici Logatca se je morala preložiti zaradi snežnih razmer na oddaljen vrh Kalčice in omejit na 10 km. Sneg je bil težak, ravno tako pa tudi proga sama, ki je vodila tri četrtine cele dolžine po vzponu. Bila je krožno speljana in to je moral vsak tekmovalce prevoziti trikrat. Kljub temu so bili doseženi zelo dobri rezultati. Prvo mesto s časom 33.57 je zasedel Plečnik. Sledijo: Ješe 36.38, Ogrin 37.36. Krč in kot peti Mihalek Favorita Menart in Jakopič III. sta izstopila. Prvi trije so prejeli lepe nagrade, dar prof. inž. Škofa. Pa tudi zadnji ni ostal brez nje.

Medklubske tekme v smuku z Rožce, ki jo je priredil v nedeljo sm. ods. TK Skale, se je izvršila v najlepšem redu. Proga je bila izredno težka in je bila dolga približno 5 km. Višinska razlika nad 700 m. Na startu se je javilo skupaj 25 tekmovalcev, od katerih pa jih je med tekmo 10 odstopilo. Izšli: 1. Benedičič Mirko TK Skala, 8.55, 2. Moderer Stanko, SK Bratstvo, 9.07.4, 3. Schwab Friderik, TK Skala, 9.41, 4. Novak Jože, TK Skala, 9.42, 5.

Zvan Alojzij, ASK Gorenjec, 10.12. Izven konkurence je dosegel Koren Franc čas 11.35.4, Koblar Stanko, junior Skale pa 14.27.6. Praček in Heim nista nastopila, ker sta naslednji dan odpotovala na FIS tekme v Nürren. Znidar pa je imel smolo in je moral zaradi hudega padca od tekmovalja odstopiti. Snežne razmere so bile razmeroma slabe.

Kolce, 21. februarja: —7, solnce, snega 80 cm, smuka prav dobra.

Smučarski klub Ljubljana. Za 24. tega meseca razpisana medklubska tekma v smučar. skokih (Rovanov memorial) na Bledu je zaradi tehničnih zadržkov odgoda na poznejši termin. V petek ob 18.30 sestanek tekmovalcev v klubskem lokalu (Zvezda I. nadst.).

Prvenstvo Notranjske v smuku, katero je nameraval izvesti v nedeljo 24. t. m. SK Javornik na Rakeku, se zaradi neugodnih snežnih prilik ne bo vršilo.

Otvoritev nogometne sezone v Ljubljani. V nedeljo se prične tekmovalje na zelenem polju, in sicer to pot za Hermeso ZP turnir Prijavili so se za ta turnir poleg Hermesa še Grafika, Svoboda in Zalog. Igra se po točkah, vsak z vsakim po eno tekmo. Zmagovalec prejme pokal prehodno darilo g. bana dr. D. Puca. V nedeljo nastopijo: ob 14. Svoboda: Zalog, ob 15.30 Hermes: Grafika. Tekme se vršijo ob vsakem vremenu. Lanski zmagovalec je bil ASK Primorje.

Otvoritev nogometne sezone v Celju. SK Olimp je povabil za nedeljo 24. t. m. v Celje moštvo SK Trbovelj, ki je v dobri formi. Olimp bo moral pokazati precej znanja, če bo hotel doseči dober rezultat. Tekma se bo pričela ob 13.30 na igrišču SK Olimpa v Gaberju.

SK Olimp Celje. Pozivajo se vsi člani nogometne sekcije, da se zaradi nedeljske tekme udeležijo sestanka, ki bo danes v gostilni g. Kanžiana v Gaberju. Vsi točno in zanesljivo! Odbor.

SK Svoboda, Ljubljana. Danes ob 19. strogo obvezno članski sestanek v mali dvorani Delavske zbornice. Važno zaradi nedeljske pokalne tekme. Rezerva igra trening-tekmo. Pozivamo vse članstvo, da poravnava zaostalo članarino blaginju g. Salomonu. Po sestanku seja odbora.

SK Jadran. Strogo obvezno se morajo javiti v tajništvo drevi ob 19.30: Pelc, Markič, Oven, Visel, Brar, Marolt, Rogeč, Prezeli, Verbič, Valjgoni, Plantan, Jamnik, Kalčič, Zajc, Marn, Hočevar, Trepsje, Januš in Kosmač. Kdor je zadržan, naj se do te ure pismeno opraviči.

SK Slovan. Drevi ob 20.30 seja glavne-ga odbora v gostilni pri Kruščici.

SK Amater. Redni občni zbor v nedeljo ob 9.30 v gostilni Volker z običajnim dnevnim redom. Vabijo se tudi prijatelji kluba.

SK Slavija. Redni občni zbor v četrtek 28. t. m. Lokal in uro bomo še objavili. Poravnajte članarino.

SK Mars. Ker je torkova seja odbora odpadla, se sklicuje za danes ob 20. pri g. predsedniku. Zadnja seja pred občnim zborom.

Občni zbor slovenskega SK Drava bo v soboto 23. t. m. ob 20. v salonu gostilne Zupančič.

SK Zalog. Za nedeljo napovedana volitev kapetana na našem igrišču se preloži na kasnejši termin, ker igramo ob 14. na Hermesovem igrišču v Svobodo za zimski pokal. Odhod iz Zaloga z dopoldanskim vlakom oziroma s kolesi pravočasno in točno. Postava: Joža, Boben, Gvido, Završnik, Kocjančič, Danilo, Bezlaj, Jaka, Edi, Husu in Hans. Rezerve: Pangeršič, Černe, Peca, Ambrož, Stanjko.

Sokol

Smučarski odsek sokolskega društva Ljubno ob Savinji je priredil v nedeljo 17. t. m. veliko propagandno tekmo v skokih. Startalo je 13 dece, 4 naraščajniki in 6 članov. Vsega skupaj je bilo izvedenih 122 skoke. Skakalnica dopušta 25 m dolge skoke. Snežne razmere so bile izredno slabe, zato so uspehi odlični. Posebno deca je pokazala velik napredek. Rezultati so naslednji: V I. skupini (9 do 12 let) je zmagal Remic Franjo, 8, 9.5, 9 m; v II. skupini (12 do 14 let) Fludermik Alojz, 11.5, 12.5, 14.5 m, pri naraščajnikih Piki Franjo, 8, 9.5, 11.5 m, pri članih pa Novak Janez, 9.5, 16.5 m. Najdaljši skok dneva je bil 18 m s padcem, brez padca pa 16.5 m. Vodstvo tekme je bilo v rokah predsednika smučarskega odseka br. Šerona Vinka.

Kamišsko sokolsko prosvetno okrožje. V nedeljo 24. t. m. ob 9.30 bo v sejni sobi Sokolskega doma v Domžalah okrožna prosvetna konferenca. Udeležba je za vse br. prosvetarje obvezna. Konferenca se udeleži član ZPO. Edinice, ki še niste poslane letnega in mesečnega poročila, poročila o prslavi prvega decembra in statističnega lista, storite to takoj. Pošljite tudi prijave za župni in okrožni prosvetni dan in za okrožni tečaj.

Brat Slovenec, učitelj gimnastike v Prizrenu 1. 1915.

Poldrugo leto je minilo, odkar sem začel poizvedovati, kateri Slovenec je bil jeni 1. 1915. postavljen za nastavnika gimnazije v Prizrenu. V »Jutru« z dne 1. avgusta 1. 1933. sem o tem napisal notico ter prosil, da bi se mi javili oni, ki bi o stvari kaj vedeli. Prejel sem dva odgovora; en odgovor se je tikal Sokola Jurija Jerina iz Zagorja ob Savi, drugi pa Sokola Ivana Gosarja iz Stare Loke pri škofji Loki. O vsem tem sem potem korespondiral s zdaj že pokojnim senatorjem Petrom Kostičem v Prizrenu in s prizrenskim, zdaj skopekim profesorjem Mirkom Jovanovičem. Rezultat poizvedovanja pa do začetka 1. 1934. ni bil zanesljiv, kakor je razvideti iz mojega članka v »Jutru« z dne 2. januarja 1. 1934.

Stvar se je pomaknila naprej, ko mi je profesor Jovanovič (marca 1. 1934) iz Prizrena javil: »Našao sam jednog našeg građanina, koji je 1915. prilikom oduštanja kroz albanske krajeve, delio i dobro i zlo sa Sokolom i junakom Djordjem Jerinom. Taj moj prijatelj je živio in Atiš, sad ekodnom u selu Dušanovu pokraj Prizrena. Živojin Atić mi kaže, da su tamo zajedno otstavali i da su inače bili primsi prijatelji. Iz njegova kazivanja, zatim zna se pouzdanio da je Jerin bio nastavnik ovdšnjih gimnazija i radio kao Soko među naraštajem, pošto su odrasli članovi Sokola bili na bojištu...«

O tem poročilu g. Jovanoviča sem poročal v skopskem dnevniku »Vardarje« z dne 14.

Negujte svoje zobe

s pasto, ki je na višku najpopolnejših sredstev za nego zob in ust, z »Riviero« zobno pasto. Zahtevajte jo izrecno.

Naši zadnji medvedje

Poglavje o varovanju naše prirode

Pri vseh modernih narodih opazujemo, da se vedno bolj zanimajo za prirodne lepote in da skušajo odkrivati njena čuda in njene skrivnosti. Čimbolj se človek približa prirodi, tembolj uvideva, kako mojstrsko je vse urejeno. Ni je skoraj slvari v prirodi, ki bi ne bila koristna za eno ali drugo, da je vse v izrednem skladu, da kolo žene kolo, da kamenček podpira kamen.

Tudi pri nas doma, deloma iz lastnih nagibov, deloma spodbujeni od drugih narodov, smo se jeli gibati. Mladina, zbrana v ekavih in gozdovnikih prebija mnogo »roste« časa v lepi božji prirodi. Kdor ima priliko priti v dotik s tako mladino, bo ugotovil z veseljem, da čuti mnogo plemenitejša kakor tisti, ki so prebili mladoet samo med zidovjem in so poznali prirodo kvečjemu iz knjig. Veselje v prirodi pa uživa tudi planinci in upatam, toda žal le bolj redko, takozvani zimski sportniki. Tem zadnjim je navadno več za sport, za rekorder, kakor pa za prirodne skrivnosti in lepote. Malokje na svetu je dana za bivanje in za življenje v prirodi človeku tako lepa prilika kakor vprav pri nas. Naše pokrajine so pestre. V naših, v južnih Alpah, brez posebnih naporov in v kratkem času pridemo iz mest, iz dolin in planinske okrajine, kjer je čisto druga svetelna in živčna, kakor v nižinah. Po vsem svetu slovi svetelna naših planin in kie je lepše življenje, kakor je po naših gozdovih?

Precej drugače pa je z živano po naših krajih. Za evetno se nam ni bati, da bi jo uničili, niti da bi izginele posamezne rastline. Za nje smo včasih še skoraj preveč strogi. Na rastline pazijo vsi, od strogih gospodarstvenikov do skrbnih orožnikov in finančarjev, ki celo skrbno platno oprtnikov vidijo, če hoče kak planinec ponesti v dolino kakšne cvetoče planinske spomine. Za par evetov planik na te že prime roka oravice. Seve, konec koncev je tako tudi prav, če hočemo obdržati našo svetelno nepokvarjeno.

Toda, kako je z živano? Kdo bo ohranil njo? Hrošče, pajke in metulje smo ohranili precej dobro, kar ne nudijo človeku kakšne posebne koristi. V nevarnosti so bili »od leti janski hrošči«, ker so jih nekateri »prijatelji prirode« lovili kar na gabelo in celo izvažali za drage denarje. Danes pa se menda to več ne dogaja, ker je tudi tukaj posego oblastvo vmes.

Vse kaj drugega je s onimi lepimi in redkimi bitji prirode, ki so jih vzeli pod zaščito ljudje, ki se radi trkajo na prsa, da so zaščiteni prirode, so pa, kakor bomo videli, vprav oni najbolj nevarni bitjem, ki so že po večini iztrebljena iz sveta in so se le tu pa tam obdržali po naših gozdovih in planinah.

Poleg risa, ki ga ni več pri nas že kakih osemdeset let in se sedaj nahaja le še v južnem delu Jugoslavije, je bil še prav precej razširjen vreden mu drog, rjavi medved. Na Gorenjskem je bil izginil z risom, le tu pa tam se še kakšen priklati, toda na Notranjskem in v kočevskih gozdovih je bil do zadnjih let reden gost. Največ medvedov je bilo v Auešnergovih gozdovih in v Veliki gori pri Ribnici, kjer jih je čuval in skoraj bi rekel pravilno, gojil, graščak g. Rudež. Da ni bilo preveč medvedov uničenih so skrbeli še nekateri drugi lovci iz Kočevja. Ob koncu svetovne vojne je bilo v dravski banovini še kakih 50 medvedov. Tisti, ki so jih imeli kot stalne goste, so ustrelili le posamezne, po večini močne, stare sance. Navadno se je vršilo to tako, da so medveda navadili na mrhovije, in šele ko so ga bili lovec točno ogledali, so ga ustrelili. Tako so ravnali še po vojni tudi Rudeževi. Šele, če so ugotovili, da odstrel ne bo skodoval staležu, so se bili odločili, da sprožijo risanje. Zdjaj pa, ko medvedi ginejo pri nas kakor v solneju nomladna slana, so se pri nas odstrelno medvedov odpovedali tisti, ki žutijo pravilno lovsko.

Vprav v tem času, ko so se eni odpovedali, so pričeli drugi in seveda tudi lovec. V zadnjih dveh letih je padlo v dravski banovini nad dvajset medvedov. Streljali so jih nekateri celo z zrnjem, ne glede na letni čas. Vsem pa je šlo v prvi vrsti za lakozvano lovsko čast. In to takrat, ko mnogi pravi lovec medvedov niti streljati niso hoteli. Ti lovec so streljali in pobijali medvede ne glede na starost. Padli so medvedki, težki dobrih 10 kg, in medvedke, ki so se bile komaj ločile od matere. Nekaj posebnega za našo živano je pa tudi to, da ne uničujejo prirodnih redkoosti samo domačini, marveč da pod pretežno lovstva prihajajo v dravsko banovino tujei, in sicer največkrat taki, ki so bili rojeni v bivši Kranjski, so se pa morali preseliti v Avstrijo. Taki možje hodijo k nam na lov vzbujati spomine na lepe dneve, ko so še kot avstrijski oficirji komandirali kanarčke in kranjske Janeze. V Karpatih stane odstrel medveda približno 20.000 Din, pri nas v Kočevju pa imaš v zakupu lovišče za 2000 Din in lahko poleg močnih srnjakov streljaš še naše zadnje medvede.

Pri takih razmerah ni upati na kako izboljšanje. Če bo šlo tako naprej, bodo v par letih iztrebili našo najstarejšo divjad, ki bi jo vsak kulturni narod štijil z vsemi sredstvi in silami.

Vprav sedaj, ko sprejemajo novi lovski zakon, je treba vprašati, žigava je neki priroda v naši pokrajini? Ali ni last našega naroda, ki se rad veseli stvarstva in je ponosen, da naša pokrajina brani še take lepe prirodne zaklade kakor so medvedi?

Trditve, da so medvedje nevarni ljudem, vsaj dandanes ne držijo. Le vprašajte naše Ribničane in Kočevjarje, ki so pred leti imeli večkrat priliko se srečati z rjavimi kosmatinci. Povedali vam bodo, kako se je medved umaknil s poti in godrnjaje pohitel v varno zavetje. Romantiko borb z medvedi so že davno pokopale moderne puške, posebno risanje, ki je lovec dana prilika, da kar petkrat zapored lahko ustrelj na bojejo divjad. Glede škode, ki jo povzročijo medvedi, pa vsaj v njegovi pravi domovini, ni tako strašno.

Poznavalec dolenskih lovišč cenijo sedanjih stalež medvedov: V Veliki gori kakih 6, v Polomu 5, v Kočevski Reki 4, v Gote-nici 3, v Rogu 5 in v Grčarjih 2. Ti medvedje se seveda selijo tudi v druga lovišča, kjer jih navadno zaskeli svinčenka.

Poleg medveda pa je nujno potrebno, da bi zaščiteni tudi planinskega orla, ki je prav za prav kot redka ptica zaščiten, se pa žal le malo kdo za to briga. Še bolj kakor SLD je za zaščito prirode poklicano društvo, ki nosi tudi tako ime!

Revija ŽIVLJENJE IN SVET POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 Dn SEGAJTE PO DOBREM ŠTIVU!

Na križišču centra Ljubljane stanovanje

obstoječe: iz 5 velikih sob in dveh kabinetov, primerno tudi za poslovne lokale. Vprašati je v oglasnem oddelku »Jutra«.

tem ni bilo nobenega poročila več o njem. Po vojni so sorodniki prejeli potrdilo, da je Jurij Jerin padel na Kajmakalanu dne 20. septembra 1. 1915. S prizrenskim poročilom se nam zdaj izpolnjuje vrzel v njegovem životopisu za 1. 1915.

G. Atić mi svoje poročilo o Jerinu končuje tako-le: »Odagem Jerinu svaku počast i kljčiem: »Slava ti, brate Djordje Jerine.«

Da bo stvar čisto sigurna, sem g. Atiću poslal sliko sok. čete v Zagorju ob Savi iz 1. 1913, kjer je tudi Jurij Jerin. G. Atić mi je odgovoril: »Neosporno je da je označen Jerin; i da nije mastilom na slici označen, ja bih ga sam prepoznao. Dugo sam sliku Jerina sa najvećim piletetom posmatrao; pobudila je u meni našu zajedničku prošlost... Hteo bih tu sliku uveličati i takvu pokloniti ovdšnjem sokolskem društvu, u kojem bih održao i jedno predavanje o pokojnom Jerinu...«

G. Atić mi med onimi, ki so z njim odstopale iz Prizrena v Skadar, imenuje tudi Vladimira Erbeznika, ki pa o njem ne ve, ali je bil Hrvat ali Slovenec. Bil je kontraktualni nastavnik v prizrenski pravoslavni bogoslovnici. »Divna je to duša bila, pun života i humora; kad je sve društvo setno (tužno) i zamišljeno, on ga razvedri... Od sviju nas je bio najnežniji... Ostao je u Skadru i umro tamo...« Po imenu sodeč bi bil tudi ta Slovenec.

Končujem svoje poročilo z besedami, ki sem z njimi končal svoj članek v »Vardarju« z dne 14. januarja 1. 1935: Neka je slava i čast Slovencu, koji je več 1914-15 god. sa Srbima bio jedno: Dodajem tukaj:

